

حاشیه شهر در حاشیه برنامه هفتم

بسیاری از الگوهایی که می‌تواند باعث کاهش حاشیه‌نشینی شود، در این برنامه با بی‌توجهی روبه‌رو شده است

۹

یادداشت

ضرورت احداث کرانه شمالی

مجید نژادحسین
عضو شورای اسلامی شهر مشهد

پهنه شمالی شهر مشهد با توجه به ریزدانی بافت مسکونی شهری از تراکم جمعیتی زیادی برخوردار است. در سال‌های گذشته بر اثر ناهم خوانی توسعه نواحی شهری با نیازهای زیستی، اجتماعی و اقتصادی ساکنان شهر، پایداری از منظر عدالت اجتماعی در تحولات زندگی شهری و اقتصادی خانوارها نداشته است. از همین رو ششمین دوره مدیریت شهری با نگاه ویژه به خدمت‌رسانی یکپارچه و یکسان در همه نقاط شهر مشهد در راستای توسعه پایداری از منظر عدالت اجتماعی، فضایی و محیطی در بافت‌های پیرامونی گام‌های مؤثری در راستای بهبود عملکرد شهر برداشته است.

واقعیات مرتبط با شاخص‌های شناسایی بافت‌های کم‌برخوردار و پیرامونی (ریزدانی، نفوذناپذیری و ناپایداری) حکایت از این موضوع دارد که تا زمانی که روند توسعه پایدار شهری از نظر اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیست محیطی با نقصان روبه‌رو باشد، مشکلات بی‌شماری برای شهروندان به وجود خواهد آورد. همچنین پیشروی‌های سرزمینی در ساخت واحدهای مسکونی ناپایمن و غیرمجاز تهدیدی جدی برای مشهدالرضا^(ع) است.

از این رو در راستای هدایت و برنامه‌ریزی توسعه متوازن شهری، ایجاد معبری باتوان جابه‌جایی انبوه با کارکرد شهری یکی از پیام‌های اصلی کنترل این پیشروی هاست. از سویی با توجه به تراکم جمعیتی و نیاز به شبکه دسترسی مناسب در این پهنه، مسیر کرانه شمالی در مشهد برای دسترسی‌های سریع امروز آینده نه چندان دور این شهر می‌تواند بسیار کارگشا باشد. زیرا جمعیت شهر در این محدوده در حال افزایش سریع است و در صورت برنامه‌ریزی صحیح برای ساخت پروژه کرانه شمالی مشهد، بخشی که امروز در ضلع شمالی صدمتری واقع شده است، به متن شهر تبدیل خواهد شد.

اگر توسعه مشهد به شکل برنامه‌ریزی شده از شمال به سمت جنوب این اتوبان و مسیرهای دسترسی و شاخه‌ای آن انجام شود، می‌توان زمین‌های درون محدوده را تعیین تکلیف مناسب قانونی کرد تا اصول ساخت‌وساز آن‌ها هم به صورت مهندسی و با نظارت دقیق‌تری صورت پذیرد.

آنچه براساس شواهد و بررسی‌های پدافند غیرعامل شهر مشهد مشخص است، امروزه مناطق حاشیه شهر خطر ناایمنی بسیاری را تجربه می‌کند. زیرا بسیاری از ساختمان‌ها بدون هیچ اصول و فنون مهندسی ساخته شده‌اند و بی‌شک در برابر زلزله بسیاری از آن‌ها آسیب‌پذیر خواهند بود. این مسیر می‌تواند شبکه معابر بسیاری را در شمال شهر به خود متصل کند و تأثیر بسزایی در کاهش بار ترافیکی شهر داشته باشد...

ادامه ← ۴

مازوت سوزی توس، امسال ۲ برابر پارسال

نیروگاه علت این مسئله را تأمین‌نشدن سهمیه گاز می‌داند

تعیین تکلیف ۸۰ هکتاری

پس از ۲۲ سال با روشن‌شدن وضعیت زمین «عامل‌زاده» در منطقه الهیه، امکان احداث بوستان ۲۰ هکتاری و اجرای نخستین طرح بلندمرتبه‌سازی با تراکم ۶۰۰ درصد فراهم می‌شود

۱ ←

شتیدن درد دل‌های شهریانو سلیمانی که ۲ فرزند شهید دارد و یک جانباز

نه محمود ماند
و نه جواد

محله ۴۰۳

مدیرعامل سازمان پسماند شهرداری مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا مطرح کرد

مشهد، شهر نخستین‌ها در بازیافت

۳

تعیین تکلیف ۸۰ هکتاری

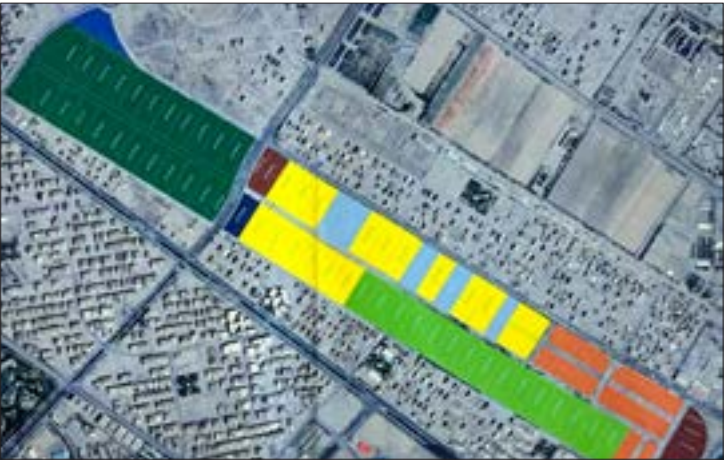
پس از ۲۲ سال با روشن‌شدن وضعیت زمین «عامل‌زاده» در منطقه الهیه، امکان احداث بوستان ۲۰ هکتاری و اجرای نخستین طرح بلندمرتبه‌سازی با تراکم ۶۰۰ درصد فراهم می‌شود

محمد کاملان

تعیین تکلیف زمین‌های بزرگ مقیاس در شهرها و به‌ویژه کلان‌شهرها چالشی همیشگی برای شهرداری‌هاست. این زمین‌ها درحالی‌که می‌توانند بار کمبود برخی سرانه‌های خدماتی شهرها مانند بوستان و... را به دوش بکشند و حتی برای مدیریت شهری درآمد داشته باشند، بنا به دلایلی مثل حاصل‌نشدن توافق با مالکان، تعیین تکلیف‌نشدن آن‌ها در طرح‌های تفصیلی شهری و مشخص‌نبودن مالک همچنان بلا تکلیف هستند. با این همه، فرایند تعیین تکلیف بخشی از این زمین‌ها در شهرداری مشهد آغاز شده و در روزهای گذشته وضعیت زمین هشتاد هکتاری موسوم به باغ «عامل‌زاده» که در محدوده الهیه قرار گرفته است، مشخص شد و آن‌طور که شهردار منطقه ۱۲ به شهرآرا گفته است، علاوه بر فراهم شدن امکان پاسخگویی و صدور پروانه برای این زمین، یک بوستان شهری بیست هکتاری از دل این زمین برای ساکنان الهیه بیرون می‌آید و نخستین طرح بلندمرتبه‌سازی در مشهد با تراکم ۶۰۰ درصد در آن اجرایی خواهد شد.

مهدی خداشناس با بیان اینکه زمین موسوم به باغ عامل‌زاده در دل محدوده الهیه قرار گرفته و ظرفیت خوبی برای توسعه این منطقه شهری است، گفت: این زمین حدود ۸۲ هکتار وسعت دارد و از شمال به خیابان‌های عصمتیه و عزیزیه می‌رسد و در غرب آن بزرگراه آیت‌الله هاشمی رفسنجانی است. این زمین از ۲۲ سال پیش، یعنی سال ۱۳۸۰، تا امروز بلا تکلیف بود و به دلیل نبود طرح مشخص برای این زمین، امکان پاسخگویی به مالکان آن را نداشتیم. شهردار منطقه ۱۲ با اشاره به روند طی شده برای تعیین تکلیف این زمین بزرگ مقیاس، ادامه داد: فرایند تعیین تکلیف زمین عامل‌زاده از سال ۱۳۸۰ شروع شد و در آن سال بنا به دلایلی با طرح‌های پیشنهادی با وجود تصویب در کمیسیون ماده ۵ مخالفت و امکان پاسخگویی از شهرداری گرفته شد. حدود هشت سال پس از این اتفاق و در سال ۱۳۸۸ صلح‌نامه‌ای با مالکان زمین‌ها نوشته شد، اما از آنجا که زمین موسوم به عامل‌زاده بدون کاربری بود، باز هم ما در شهرداری منطقه ۱۲ نمی‌توانستیم

پاسخگو مالکان باشیم و این زمین‌ها باز هم بلا تکلیف ماند. اما دو دهه بلا تکلیفی این هشتاد هکتار زمین در یکی دو روز گذشته و با تصویب توافق‌نامه‌های قبلی در استانداری و شورای عالی معماری و شهرسازی و مشخص‌شدن حد و حدود مالکیتی زمین عامل‌زاده، سرانجام به پایان رسید و راه برای پاسخگویی شهرداری و البته توسعه و اجرای طرح‌های نوین شهری در الهیه باز شد. خداشناس درباره جزئیات این اتفاق توضیح داد: پیش از این طرح‌هایی برای این زمین ارائه و توافقاتی هم انجام شده بود و در تابستان امسال با مشارکت معاونت عمرانی استانداری و اداره کل راه و شهرسازی استان طرح مربوط به این زمین‌ها تصویب و به شورای عالی معماری و شهرسازی ارسال شد و چهاردهم آذر هم این شورا طرح زمین عامل‌زاده را ابلاغ کرد. براساس طرح ابلاغ شده، هم ساخت‌وساز مسکونی با تراکم زیاد در بخشی از زمین‌ها فراهم شده است. هم اولین طرح بلندمرتبه‌سازی در آن اجرایی می‌شود و هم یک بوستان شهری در طرح‌ها لحاظ شده است. ضمن اینکه همه حقوق مکنتبه که در سال‌های گذشته بود، تقریباً به شکل کامل احیا شد.

وی در ادامه به تشریح ماجرای اجرای طرح بلندمرتبه‌سازی در زمین عامل‌زاده پرداخت و گفت: این زمین‌ها از سال ۱۳۸۰ تا امروز بلا تکلیف بود و به دلیل نبود طرح مشخص برای این زمین، امکان پاسخگویی به مالکان آن را نداشتیم. شهردار منطقه ۱۲ با اشاره به روند طی شده برای تعیین تکلیف این زمین بزرگ مقیاس، ادامه داد: فرایند تعیین تکلیف زمین عامل‌زاده از سال ۱۳۸۰ شروع شد و در آن سال بنا به دلایلی با طرح‌های پیشنهادی با وجود تصویب در کمیسیون ماده ۵ مخالفت و امکان پاسخگویی از شهرداری گرفته شد. حدود هشت سال پس از این اتفاق و در سال ۱۳۸۸ صلح‌نامه‌ای با مالکان زمین‌ها نوشته شد، اما از آنجا که زمین موسوم به عامل‌زاده بدون کاربری بود، باز هم ما در شهرداری منطقه ۱۲ نمی‌توانستیم

یک بوستان شهری
بیست هکتاری از دل این زمین برای ساکنان الهیه
بیرون می‌آید و نخستین طرح بلندمرتبه‌سازی در مشهد با تراکم ۶۰۰ درصد در آن اجرایی خواهد شد

آیت... علم‌الهدی:

حجاب فضیلتی است که باید برای مردم تبیین شود

مرتضی محمدپور

«بنده این را قبول ندارم که حجاب در ایران اجباری است و بارها چه در خطبه‌های نماز جمعه و چه جلسات دیگر گفته‌ام که اصلاً نباید حجاب با مالکان پاسخگو خواهیم بود. در طرح پیش‌بینی شده است. در مجموع، پس از پیاده‌سازی طرح در سامانه شهرسازی شهرداری، ما به بهترین شکل به مالکان پاسخگو خواهیم بود. ثمره دیگر تعیین تکلیف زمین هشتاد هکتاری عامل‌زاده، ساخت یک بوستان بیست هکتاری در الهیه است که در این سال‌ها از داشتن بوستان محروم مانده بود. شهردار منطقه ۱۲ از آغاز عملیات طراحی این بوستان خبر داد و گفت: سهم سرانه‌های خدماتی از این هشتاد هکتار، بیست هکتار فضای سبز است که پانزده هکتارش به صورت ویژه دیده شده است. در واقع قرار است اولین بوستان شهری الهیه در همین زمین ساخته شود و اکنون در مرحله طراحی آن و تأمین منابع آبی مناسب برای آن هستیم.

آیت... سید احمد علم‌الهدی با بیان اینکه حجاب در ایران اجباری نیست بلکه فضیلتی است که باید برای مردم تبیین شود و نیاز به کار فرهنگی دارد، به نتایج نظرسنجی اخیر یکی از نهادهای مرجع اشاره کرد که براساس آن، بیشتر مردم از حجاب به عنوان فضیلت یاد کرده بودند.

اوتصریح کرد: حجاب از دید بخش درخورتوجهی از مردم ما به عنوان فضیلت شناخته می‌شود، حتی آن‌هایی که پایبند به حجاب نبوده‌اند. در این شرایط، به نظر شما حکومت باید از حقیقت و واقعیتی که بخش اعظم جامعه ما آن را فضیلت می‌داند، عدول کند تا فقط یک نفر مهاجرت نکند؟

«این بزرگ‌ترین ضرر برای یک ملت است که فرهیخته داشته باشد اما فرهیختگان به کشور و ملت خود

پیوند ۲ حماسه
از شاهنامه تا دفاع مقدس
گزارشی از دیوارنگاره «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» در مشهد

۱۱

هوای پاک
بدون اعتبار، بدون امکانات

رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم محیط زیست دلایل اجرا نشدن این قانون را اعلام کرد

۲

دانشجویان مادر از دغدغه‌ها و چالش‌های دوران تحصیلشان می‌گویند

مشروطی دانشگاه
در آزمون مادری

۱۳

در گفت‌وگو با کارشناس مذهبی درباره حفظ محیط زیست مطرح شد

طبیعت، حق فراموش شده

۱۴

سنگ‌نوشته به جای مانده در کوه‌های کلات در آستانه ۳۰۰ سالگی به ثبت رسید

نادر و کتیبه مهجورش!

۱۵

شهروندان از وضعیت سرویس بهداشتی‌های عمومی در شهر گلایه دارند

پشت درهای بسته
چهار دیواری اضطراری!

۴

مشهد، شهر نخستین هادر بازیافت

مدیریت شهری مشهد با راه‌اندازی ۸ کارخانه بازیافت، سامانه‌های مختلف و مراکز در دست ساخت، شرایطی استاندارد برای دفع پسماند رقم زده است

محور شش گانه فعالیت پسماند

● مردم فکر می‌کنند که تنها وظیفه سازمان پسماند در مسئله بازیافت و تفکیک زباله از مبدا و این‌چور چیزهاست؛ اما این‌ ماجرا احتمالا فقط یک بخش از وظایف شماس‌ت و قانون و اساسنامه‌ای که دارید، شرح وظایف زیادی را برای سازمان پسماند شهرداری تعیین کرده است.

بله دقیقا! سازمان پسماند شهرداری از ادغام دو سازمان موتوری شهرداری و بازیافت و تبدیل مواد در سال۱۳۸۹ شکل گرفت. مأموریت‌ها و اهداف سازمان اجرای برنامه جامع مدیریت پسماند در شهرها، بازیافت و ذخیره‌سازی و دفن و... است. در این میان، باید سیستم‌های ذخیره‌سازی را بهینه و صنایع تبدیلی را راه‌اندازی کنیم. از همه مهم‌تر اینکه شرایط را برای دفن بهداشتی آماده کنیم. ما در مجموع باید در شش محور تفکیک از مبدا، مدیریت و نظارت بر سامان‌دهی خاک و پسماند‌های عمرانی، کارخانه‌ها و صنایع تبدیلی، تأمین و تعمیر ماشین‌آلات، آموزش و مشاوره و کنترل سگ‌های بی‌صاحب فعالیت کنیم.

کنترل جمعیت سگ‌های بدون صاحب را داریم و در رده‌های مختلف تقسیم‌بندی می‌شوند. سگ‌های سالم و مرغوب و بانژاد و اکسی‌اسیون می‌شوند و به‌عنوان سگ نگهبان به متقاضیان واگذار خواهند شد. گروه دیگر سگ‌های بیمار هستند که به روش مرگ با ترحم و آمپول بیهوشی و سم از بین می‌روند.

● مبلقی که هر خانواده مشهدی برای پسماند در قبض عوارض سالانه پرداخت می‌کند، چقدر است؟ سرانه خدمات شهری بین خانوارهای مشهدی کمترین عدد در بین کلان‌شهرهای کشور است و مردم مشهد سالی ۱۱۰ هزار تومان برای نظافت و... در حوزه پسماند پرداخت می‌کنند.

مشهد نخستین شهر در زمینه جمع‌آوری هوشمند بازیافت

● بگذرید به سراغ یکی از مهمترین وظایف شما، یعنی بازیافت و تفکیک از مبدا برویم؛ الان دسترسی مردم به ایستگاه‌های مبادله بازیافت چطور است؟ دسترسی آسان و راحتی برای

شهروندان فراهم شده است؟ یک شیوه جمع‌آوری که از قدیم بوده است و هنوز هم ادامه دارد، جمع‌آوری بازیافت از در منزل است. بعد از آن ما ۲۷ ایستگاه مبادله بازیافت در شهرداری که مردم می‌توانند پسماند‌های بازیافتی خودشان را به آن‌ها تحویل دهند. از حدود دوسه سال قبل هم که سیستم هوشمند بازیافت راه‌اندازی شده است، اکنون شش نرم‌افزار برای این کار داریم که تا امروز ۲۰ هزار کاربر مشهدی عضو این نرم‌افزارها هستند و از این طریق زباله‌های بازیافتی را به شهرداری تحویل می‌دهند. مشهد نخستین شهر در کشور است که این سیستم هوشمند را راه‌اندازی کرده است.

● باتوجه به این امکانات خوب برای دریافت پسماند‌های بازیافتی، مردم به موضوع تفکیک از مبدا و بازیافت حساس شده‌اند؟

مشکل این است که مردم به حوزه تولید زباله خودشان حساس نیستند و برخلاف بسیاری از کشورهای دنیا ما اصلا به این ماجرا فکر نمی‌کنیم. چون تولید زباله برای آن‌ها هزینه‌راست و برای ما نه، نه تنها مردم که حتی تولیدکنندگان هم به این موضوع حساس نیستند و کالاهایی در ایران تولید می‌شود که زباله زیادی تولید می‌کند. قبل از هرکاری باید کاری کنیم که دغدغه و فکر موضوع تولید کمتر زباله در ذهن مردم شکل بگیرد. همچنین، مردم باید تفکیک را از مبدا رعایت کنند و بدانند که از گردش این پسماند خشک عده‌ای سرکار می‌روند، چرخ کارخانه‌ای راه می‌افتد، درخت کمتری قطع می‌شود، محیط زیست کمتر آسیب می‌بیند و....

ما در شهرداری مشهد ماجرای جمع‌آوری زباله‌های بازیافتی را برای مردم راحت کردیم تا بدون اینکه بخواهند پسماند‌ها را سوار خودرو کنند و به ایستگاه‌های مبادله ببرند، مواد بازیافتی از در خانه شهروندان جمع‌آوری شود. حتی آن‌ها مواد بازیافتی را با قیمت بیشتری از مردم می‌خرند. با وجود این، متأسفانه عده‌ای از روی دل‌سوزی این پسماند‌های خشک را به ما تحویل نمی‌دهند و بیرون می‌گذارند که به افزایش زباله‌گردی کمک می‌کند و همین زباله‌ها یا به مواد مخدر تبدیل می‌شود یا اینکه از انبار‌های ضایعات غیرمجاز سر درمی‌آورد. برای همین هم در این موضوع باید قبل از هرکاری، فرهنگ‌سازی شود.

عکس: عیاد سنگانی‌شهرآر

محمد کاملان از رتق‌وفتق و سامان‌دهی روزانه ۲ هزار تن زباله‌ای که در شهر تولید می‌شود و دفن بهداشتی آن‌ها و ایجاد بیش از هشت کارخانه بازیافت در یک مجتمع هشتادهکتاری تا ایجاد نرم‌افزارهای بازیافت آنلاین برای نخستین بار در کشور و فعال کردن سیصد خودرو تخصصی برای رفت‌وروب شهر و عملیات‌های زمستانه و آب‌گرفتنی، فقط بخشی از وظایف و کارهای سازمان پسماند شهرداری مشهد است که حدود یک‌دهه پیش با ادغام دو سازمان موتوری و بازیافت و تبدیل مواد تأسیس شد. سازمانی با انبوهی از وظایف که مسعود رضوی، مدیرعامل آن، در گفت‌وگوی اختصاصی با شهرا‌ا به تشریح جزئیات برخی از آن‌ها پرداخت؛ اینکه برای ۲ هزار تن زباله‌ای که روزانه در شهر تولید می‌شود، چه اتفاقی می‌افتد. چه تعداد کارخانه بازیافت در مشهد فعال است و چه محصولات بازیافتی از دل آن‌ها بیرون می‌آید. قرار است چه کارخانه‌های بازیافت جدیدی احداث شود، وضعیت ماشین‌آلات تخصصی سازمان پسماند چطور است و....

جمع‌آوری روزانه ۱۵ هزار تن پسماند عمرانی

● سامان‌دهی پسماند‌های عمرانی یکی دیگر از محورهای فعالیت سازمان پسماند بود که شما به آن اشاره کردید. احتمالا باتوجه به حجم پروژه‌های عمرانی و ساختمانی در شهر، میزان تولید این پسماند‌ها در مشهد زیاد است.

بر اساس آمارهایی که داریم، روزانه ۱۴ تا ۱۵ هزار تن پسماند عمرانی و خاک و نخاله در مشهد تولید می‌شود که ما در سازمان پسماند، سامان‌دهی و جمع‌آوری آن را به عهده داریم. علاوه بر این‌ها، صدور مجوز تخریب و خاک‌برداری، سامان‌دهی خودروهای حمل نخاله و پسماند عمرانی، توزیع خاک درخواستی در شهر و تولید خاک غنی شده هم با این سازمان است.

● گفتید که کار توزیع خاک‌های درخواستی را هم شما انجام می‌دهید؛ یعنی بخشی از این پسماند‌های عمرانی دوباره به زمین برمی‌گردد؟ بله! پسماند عمرانی در مجموع دو بخش است؛ یکی خرده‌چج و آهن و این‌هاست و بخش دیگران خاک است. آن بخش که نخاله است، در محل‌های مخصوص دفن می‌شود و آن بخش را که فقط خاک است، سعی می‌کنیم در شهر جابه‌جا کنیم و دیو نکنیم؛ مثلاً در قسمتی از شهر قرار است یک گود پرخطر بر شود و از این خاک‌های جمع‌آوری شده استفاده می‌کنیم. ما سامانه‌ای برای این کار داریم و هرکسی که به خاک نیاز داشته باشد، درخواستش را ثبت می‌کند و ما پاسخ می‌دهیم. تقریبا ۴۳ درصد خاک‌ها به محل درخواستی می‌روند و بیش از ۵۰ درصد هم به گودبار تبدیل می‌شوند. کار جدید دیگری هم در پسماند‌های عمرانی انجام شده است، ترکیب برخی از این خاک‌های مرغوب ساختمانی با چیپس چوب، خاک برگ، کمپوست شهری و... و تبدیل کردن آن‌ها به خاک غنی شده است. این خاک غنی شده برای فضا‌های سبز شهری است که به مناطق و بوستان‌های شهر فرستاده می‌شود.

سامان‌دهی نخاله‌های ساختمانی

● بخش زیادی از خاک و نخاله‌های ساختمانی را خودروهای ویژه حمل در نقاط خاص تخلیه می‌کنند. سازمان پسماند چطور نظارت می‌کند که این نخاله‌ها در مکانی که شما تعیین کردید، تخلیه شود یا اصلا این خودرویی که نخاله می‌برد، مجوز گرفته است یا نه؟ نخست از بحث مجوز آغاز کنیم. سامانه صدور مجوز الکترونیک در مشهد برای اولین بار ایجاد شد. براین اساس، افرادی که قصد فعالیت در زمینه حمل این پسماند‌ها و... را دارند و به مجوزهای مختلف نیاز دارند، از طریق سایت اقدام می‌کنند که این کار ۵۰ درصد مراجعات ما را کمتر کرده است و همه درخواست‌ها هم از طریق این سامانه انجام می‌شود.

اما در موضوع نظارت، علاوه بر گشت‌های نظارت فیزیکی، به ناگای با همراهی سازمان ترافیک و دوربین‌های شهر، به صورت هوشمند کار نظارت را انجام می‌دهیم تا تخلفی صورت نگیرد. با این روش، همه خودروهایی که کار جمع‌آوری و حمل پسماند عمرانی و خاک و نخاله را انجام می‌دهند، زیر چتر نظارتی سازمان پسماند قرار می‌گیرند. مراحل کار هم به این صورت است که تصاویر به سامانه سازمان پسماند فرستاده می‌شود و در مرحله اول مجوز، شماره پلاک کنترل می‌شود که در آن محل تخلیه ذکر شده است. از آنجایی که مسیر حرکت این خودروها از جایی که نخاله را حمل می‌کنند تا محل تخلیه کاملاً مشخص است، در صورتی که خودرو در محل دیگری غیر از مسیر مشخص شده برای دفن خاک و نخاله قرار داشته باشد، تخلف ثبت می‌شود و اگر مجوز هم نداشته باشد، بازمه آن خودرو جریمه می‌شود. همچنین، علاوه بر خودروهای مجوزدار، سایر خودروهایی که خاک و نخاله حمل می‌کنند، در این سامانه قابل شناسایی خواهند بود و با آن‌ها هم برخورد خواهیم کرد. با این کار بسیاری از الودگی‌های حاشیه شهر به ویژه سالک محدود خواهد شد و کاهش جدی خواهد داشت. پیش‌بینی می‌کنیم با این شیوه نظارتی، تخلیه غیرمجاز خاک و نخاله در حاشیه شهر مشهد کمتر از قبل شود.

● چند دوربین در شهر برای این کار اختصاص داده شده است؟ برای این کار ۱۴۰ دوربین در شهر در نظر گرفته شده است که در خروجی‌ها و مسیرهای محل دفن نصب شده‌اند. البته برنامه توسعه برای این موضوع داریم و در آینده نزدیک این کار گسترده‌تر خواهد شد و تا آخر سال آن را کامل خواهیم کرد.

ساخت نخستین کارخانه پسماند عمرانی شهر مشهد

● حالا باتوجه به تولید این حجم زیاد از نخاله ساختمانی در شهر، نمی‌شود یک کارخانه بازیافت برای آن‌ها ایجاد کنیم؟ برخی نخاله‌ها و پسماند‌های عمرانی تولید شده بازیافت‌شدنی هستند و می‌شود دوباره در قالب مصالح ساختمانی، کف‌پوش سیمانی، شن و آجر به چرخه تولید بازگردند. ما توان بخش خصوصی را وارد این سیستم کردیم. البته با رعایت مباحثی مثل تأمین آب، انرژی و... به توافقات اولیه برای ساخت اولین کارخانه بازیافت پسماند‌های عمرانی رسیده‌ایم که بعد از طی مراحل اداری کار ساخت این کارخانه شروع می‌شود. پس از این، مشهد دومین شهری خواهد بود که صاحب این کارخانه می‌شود و کار را طوری برنامه‌ریزی کردیم که کارخانه بازیافت نخاله ساختمانی در همین دوره مدیریت شهری شروع شود و به اتمام برسد. ۴۴ درصد یعنی ۱۱ هزار تن از خاک و نخاله تولید شده در شهر به زمین برمی‌گردد و دوسه هزار تن هم به سمت دفن شدن می‌رود که با ساخت کارخانه بازیافت دنبال صفر کردن این عدد هستیم. چون بخشی از این نخاله‌هایی که دفن می‌شوند، مواد معدنی ارزشمندی هستند که از معدن به دست آمده‌اند و باید دوباره به چرخه برگردند، چون فقدان آن‌ها با پول قابل جبران نیست. اما مسئله مهم این است که مصالح ساختمانی باید طوری طراحی شوند که یک بار مصرف نباشند و قابلیت بازیافت داشته باشند. اگر این اتفاق رخ دهد، ساختمان‌ها زودتر ساخته می‌شوند و بهای تمام‌شده‌شان کمتر خواهد بود و میزان آ‌ز بین‌رفتن منابع معدنی‌مان هم کمتر می‌شود. متأسفانه در این حوزه در صنعت ساختمان‌سازی ضعیف هستیم و نیازمند عزم جدی و پایه‌گذاری قوانینی برای گرایش پیدا کردن تولیدکنندگان و سازندگان و مردم به این مسئله مهم هستیم.

فعالیت ۸ کارخانه بازیافت تخصصی

● غیر از پسماند‌های عمرانی که قرار است کارخانه آن به‌زودی راه‌اندازی شود، الان در مشهد چه کارخانه‌های بازیافت دیگری هست؟ چه کارخانه بازیافت و صنایع تبدیلی یکی از وظایف اصلی ماست و برای همین هم یک مجتمع بازیافت هشتادهکتاری که هشت کارخانه بازیافت را در دل خودش جا داده، پیش از این احداث شده است. کارخانه کمپوست این مجموعه ۶۰ تن توان پذیرش زباله دارد و ۵ تا ۷ تن در روز کود کمپوست از پسماند شهری و خانگی تولید می‌کند و اولین کود در کشور است که نشان استاندارد دارد. در کنار آن، ما کود ورمی‌کمپوست هم از زباله‌ها تولید می‌کنیم که نوعی متفاوت از کود است که نوعی خاک‌ی آن را تولید می‌کند.

یکی دیگر از کارخانه‌های بازیافت سازمان پسماند، مجموعه بازیافت کاغذ است که روزانه چهل تن کاغذ گرفت تولید می‌کند که در کارتن‌سازی و صنایع تبدیلی و... استفاده می‌شود. همچنین، این کارخانه برای اولین بار دست به تولید کاغذ تحریر با کاغذ بازیافتی زده که در کشور نمونه است. در کنار کارخانه بازیافت پلاستیک، لاستیک‌های ضایعاتی هم در مشهد بازیافت می‌شوند و از دل آن‌ها چندین محصول مثل گرانول و کف‌پوش‌های گرانولی و... بیرون می‌آید. ما در مجتمع بازیافت مشهد حتی همین اسفالت‌هایی را که از کف خیابان جمع‌آوری می‌شود هم به محصول دیگری مثل اسفالت درجه ۲ تبدیل می‌کنیم که برای زیرکار اسفالت و... استفاده می‌شود. اکنون کارخانه بازیافت اسفالت شهرداری روزانه ۲۵۰ تا ۳۰۰ تن اسفالت تولید می‌کند و همه اسفالت‌هایی که از شهر جمع‌آوری می‌شود، به این کارخانه سپرده می‌شود. همچنین، ما اولین شهر در ایران هستیم که واحد بازیافت ضایعات الکترونیک داریم. بسیاری از قطعات الکترونیکی وسایل برقی قابل استفاده هستند و در این کارخانه این قطعات جداسازی می‌شوند و یک بار دیگر به چرخه تولید بازمی‌گردند. آن‌هایی هم که برای استفاده دوباره مناسب نیستند، بازیافت و فلزات آن مثل طلا و... استخراج می‌شود. در کنار همه این کارخانه‌های بازیافت، یک نیروگاه بیوگاز هم داریم که با ظرفیت سیصد کیلووات در ساعت برق تولید می‌کند.

مشهد دارای نخستین سلول دفن بهداشتی پسماند در کشور

● بخشی از زباله‌هایی که تولید می‌کنیم، همان‌طور که گفتید، بازیافت می‌شود و دوباره در قالب یک محصول دیگر به چرخه مصرف برمی‌گردد؛ اما چه بر سر زباله‌های غیر بازیافتی می‌آید و آن‌ها با چه وضعیتی و در کجا‌ها دفن

می‌شوند؟

دفن بهداشتی پسماند یکی از حوزه‌های بسیار مهمی است که سازمان پسماند به صورت مستقیم درگیر آن است. از زمانی که زباله تولید می‌شود تا موقعی که به مرحله دفن می‌رسد، فرایندی طولانی طی می‌شود و حتی بعد از دفن هم باید مراقبت‌هایی انجام شود. زباله‌هایی که از شهر جمع‌آوری می‌شود، در گام اول به ایستگاه‌های مبنایی سازمان پسماند می‌آید که ظرفیت پذیرش پانصد تن زباله را دارند. این زباله‌ها بعد از آن برای دفن به لندفیل مهندسی دفن زباله برده می‌شوند تا به بهداشتی‌ترین شکل ممکن دفن شوند. مشهد اولین شهری است که سلول دفن بهداشتی و مهندسی را راه‌اندازی کرده است که دو سال پیش گام اول آن که ۹ هکتار مساحت داشت، به بهره‌برداری رسید.

● این لندفیل قرار نیست توسعه پیدا کند و ظرفیتش بیشتر شود؟ بالاخره میزان تولید زباله قطعاً افزایش خواهد داشت.

لندفیل برای دفن زباله هنوز فضا دارد، اما توسعه گام‌های بعدی آن به مرور دارد انجام می‌شود. الان مقدمات لندفیل شماره ۲ مهندسی دارد آماده می‌شود که در این دوره مدیریت شهری افتتاح خواهد شد. برای زباله‌های بیمارستانی و معمولی هم قرار است یک لندفیل مخصوص احداث شود که مساحت ۳ هزار مترمربعی دارد و تا آخر سال افتتاح می‌شود. ما اصولی‌ترین دفن زباله را در مشهد انجام می‌دهیم.

خدمات دهی ۳۰۰ خودرو تخصصی

● آقای رضوی! اوضاع و احوال خودروهای تخصصی خدمات شهری که در اختیار سازمان پسماند است، چطور است؟ اصلا چه تعداد خودرو تخصصی داریم و آیا قرار است که به تعداد آن‌ها اضافه شود؟

سیصد خودرو خدمات شهری در سازمان پسماند فعالیت می‌کنند که حمل پسماند، رفت‌وروب و اقدامات فضای سبز شهری و عمرانی را انجام می‌دهند. در حقیقت جمع‌آوری زباله‌های شهری را مناطق انجام می‌دهند و ۳۰ درصد عملیات پشتیبانی و عملیات زمستانی مثل آب‌گرفتنی و برف‌روبی را ما در سازمان پسماند انجام می‌دهیم. از آنجایی که این خودروها بسیار خاص هستند و به تعمیرات ویژه نیاز دارند، ما در سازمان پسماند یک تعمیرگاه ویژه احداث کردیم که کار تعمیر و بازدید دوره‌ای این خودروها را انجام می‌دهد. قرار است ماشین‌آلات تخصصی ما تقویت شوند و بیست دستگاه دیگری به آن‌ها اضافه می‌شود. ۱۰ دستگاه تخصصی هم در حال اورهال است که به‌زودی به چرخه کار برمی‌گردند.

سپاهان و پرسپولیس
به استقلال نزدیک‌تر شدند

سکته صدرنشین
در روز درخشان مدعیان

بازی‌های هفته دوازدهم لیگ‌برتر فوتبال کشورمان با دیدار حساس و تماشایی استقلال و فولاد به پایان رسید. در یکی از این مسابقات، سپاهان که پس از قطعی شدن صعودش از مرحله گروهی لیگ قهرمانان، با روحیه‌ای خوب به مسابقات داخلی برگشته بود، توانست در اصفهان بر دی پرگل را برابر مس رفسنجان به‌دست آورد و خودش را به رتبه دوم جدول برساند. پرسپولیس‌ها هم که مدت‌ها بود طعم پیروزی را نچشیده بودند، سرانجام توانستند طلسم نرسیدن به برد را در ورزشگاه آزادی و برابر تیم هوادار بشکنند تا اردوی این تیم دوباره روی آرامش را به خود ببیند. جدال دو نیم‌فقرجدولی نساجی مازندران و استقلال خوزستان هم با یک گل به سود مازندرانی‌ها به پایان رسید...

سوزه
روز

چهارمین دوره رقابت‌های کشتی محلات مشهد به روزهای داغش نزدیک می‌شود

بارانداز قهرمانی

خانواده‌محوری
مسیر توسعه ورزش همگانی

نمایشگاه بین‌المللی مشهد پس از مدت‌ها بار دیگر شاهد حضور شهروندانی است که به بهانه ورزش گرد هم آمدند تا در قالب یک برنامه خانواده‌محور ساعات خوشی را سپری کنند؛ اتفاقی که در یکی‌دو سال گذشته با همت معاونت سلامت و تربیت بدنی شهرداری مشهد در برنامه‌های مختلف شهری رقم خورده است و شاید مهم‌ترین جلوه‌اش برگزاری جشنواره هفته تربیت بدنی در بوستان بزرگ ملت باشد؛ جایی که به مدت یک هفته شهروندان ورزش‌دوست در قالب برنامه‌های فرهنگی ورزشی تفریح‌سالمی را در کنار خانواده‌شان تجربه کردند و با استقبال چشمگیری روبه‌رو شد...

شاگردان ژاوی میزبان پدیده این فصل لالیگا هستند

هجوم شگفتی‌سازان به خانه بارسا

منهای فوتبال

اردوی تیم‌ملی هندبال با سرمربی جدید آغاز شد

شروع کار هندبال‌بالیست‌ها برای قهرمانی آسیا

نخستین اردوی تیم‌ملی هندبال مردان ایران برای حضور مقتدرانه در مسابقات قهرمانی آسیا با حضور رئیس فدراسیون آغاز شد. این اردو با حضور ۲۲ بازیکن از دیروز برای حضور در بیست‌ویکمین دوره مسابقات هندبال قهرمانی آسیا و انتخابی جهان زیرنظر مجید رحیمی‌زاده، سرمربی تیم‌ملی، در تهران و به میزبانی سالن فدراسیون هندبال شروع شد.

● از وویوویچ تا رحیمی‌زاده

علیرضا پاکدل، رئیس فدراسیون هندبال، در آغاز این اردو با حضور در جمع بازیکنان ضمن عرض خوشامد و تبریک به کادرفنی تیم‌ملی، گفت: تصمیم فدراسیون هندبال حضور آقای مجید رحیمی‌زاده به‌عنوان سرمربی تیم‌ملی هندبال در این رقابت‌ها بود که قرار است کادرفنی باتجربه‌ای نیز در این مسیر سخت‌آقای رحیمی‌زاده را یاری کنند. همین‌جا از زحمات و سلیسن وویوویچ در مدت حضورش روی نیمکت سرمربیگری تیم‌ملی هندبال تشکر می‌کنم. در مسیری گام گذاشتیم که فرازوفرودهای سختی داشت. این مسیر از قونیه و هانگژو شروع شد و حسن ختام اسمال بحرین و مسابقات قهرمانی آسیاست که البته وضعیت سخت‌تری از دوره قبل دارد. زیرا چهار سهمیه جهانی توزیع می‌شود. بنابراین مهم‌ترین نکته در این مسیر مهم، همدلی و فعل خواستن است. باید دوجنودان تلاش کنیم و وارد مسائل حاشیه‌ای نشویم و به هدف تیم‌ملی فکر کنیم. ما اکنون در مسیری هستیم که می‌توانیم با تمرکز مقابل

● مسیر آمادگی برای رسیدن به مسابقات قهرمانی جهان نخستین اردوی آمادگی تیم‌ملی هندبال بزرگ‌سالان تا بیست‌وپنجم‌آذر ادامه دارد و تیم‌ملی هندبال کشورمان برای کسب آمادگی بیشتر برای حضور در مسابقات قهرمانی آسیا چند بازی تدارکاتی با تیم‌های هندبال حوزه خلیج فارس برگزار می‌کند و همچنین از چهاردهم دی در تورنمنت مسکو که با حضور تیم‌های روسیه، بلاروس و مراکش برگزار می‌شود، شرکت می‌کند. علی رحیمی کازرونی، محمد سیماوشی، فؤاد فرهادی، رضا عزتی، یونس آثاری، میلاد قلندری، مجتبی حیدریپور، علی شایسته، آرمان رحمانی، وحید مسعودی، حسین جهانی، امیرعباس سلطانی، افشین صادقی، شهاب صادقی‌زاده، سلامان بریط، بهشاد فاتحی‌زاده، امیرحسین فیروزبخت، کامیار طاهری، کیارش طاهری، یاسین کبیریان‌جو، علی شیرانی و محمدصفری ۲۲ بازیکنی هستند که در این اردو حضور دارند. بیست‌ویکمین دوره مسابقات هندبال قهرمانی آسیا انتخابی مسابقات قهرمانی جهان ۲۰۲۵ کرواسی، دانمارک و نروژ از بیست‌ویکم دی تا دوم بهمن امسال در منامه بحرین برگزار می‌شود. تیم‌ملی هندبال کشورمان در این مسابقات در گروه B با تیم‌های کره جنوبی، چین و نیوزیلند هم‌گروه است.

ستاره کشتی آزاد کشورمان باز هم پد آورد

سایه مصدومیت دوباره روی سر قاسم‌پور

کامران قاسم‌پور، دارنده دو نشان طلای وزن ۹۲کیلوگرم کشتی جهان، در تمرینات تیم کشتی آزاد مازندران برای شرکت در مسابقات کشوری احساس درد کرد. از ابتدای هفته تمرینات تیم کشتی آزاد مازندران برای شرکت در مسابقات قهرمانی بزرگ سالان کشور زیر نظر تعدادی از مربیان این استان آغاز شد. کشتی‌گیرانی که سهمیه حضور در این رقابت‌ها را دارند، اولین جلسه تمرینی مشترکشان را برگزار کردند و کامران قاسم‌پور هم یکی از کشتی‌گیران شرکت‌کننده در تمرین بود تا کارش را در چرخه سال ۲۰۲۴ در مسابقات کشوری آغاز کند. قاسم‌پور هنگام مورف‌ن بار دیگر از ناحیه کتاله‌ران احساس درد کرد و باید دید آیا این مسئله به غیبت

چهره

صعود پاکدامن
در گرندپری فرانسه

مسابقات جدول اصلی انفرادی شمشیربازی کرد حضور فرانسه برگزار شد. محمد رهبری و علی پاکدامن دو نماینده ایران در این مسابقات بودند. محمد رهبری در دور نخست شکست خورد و علی پاکدامن راهی مرحله یک‌شانزدهم نهایی شد. پیش از این محمد فتوحی، فرزند باهر و نیما زاهدی در جدول مقدماتی شکست خوردند و به جدول اصلی نرسیدند.

محروریت دوومیدانی کاران روس
از المپیک پاریس

کمیته بین‌المللی المپیک دیروز اعلام کرد حضور ورزشکاران روسیه و بلاروس در بازی‌های المپیک پاریس به صورت آزاد، بدون پرچم و سرود ملی مانعی ندارد. اما دوومیدانی‌کاران این کشور همچنان از حضور در المپیک محروم هستند. فدراسیون جهانی آن‌ها بدون تغییر باقی می‌ماند. زیرا ورزشکاران و مقامات روسیه و بلاروس از همه رویدادهای جهانی دوومیدانی حذف شده‌اند و برخلاف سایر رشته‌ها، نمی‌توانند در المپیک حاضر شوند.

ورزش بانوان

● ۵ خراسانی لیگ‌برتر

ازجمله این بازیکنان می‌توان به پنج بازیکن مطرح خراسان رضوی در سه تیم لیگ‌برتری اشاره کرد. بیشترین تعداد بازیکن مشهدی به هوران یزد اختصاص دارد؛ جایی که صبا ایدلخانی، اسما وطن‌خواه و آیانز دانسته با پیراهن این تیم و مربیگری عالیه فتوحی به میدان رفته‌اند. تیم مهرسان که امسال در بازی‌ها مدعی است، زهرا صالحی، بازیکن مشهدی والیبال، را که سابقه حضور در تیم‌های ملی نوجوانان و جوانان و بازی در باشگاه‌های آسیا را در کارنامه دارد، جذب کرده است. مس رفسنجان نیز نکین سوختانلورا در اختیار دارد.

● آخرین هفته نیم‌فصل

تیم فولاد مبارکه سپاهان در سالن شهید میثمی اصفهان در شهرآورد اصفهان برابر ذوب‌آهن به برتری ۳-۲ به دست پیدا کرد تا تیم اصفهانی بدون شکست صدرنشین دوررفت لیگ والیبال بانوان شود. در یزد سایپا در مصاف با تیم

پایان اولین المپιάد تنیس دختران مشهد

اولین دوره مسابقات تنیس بانوان خراسان رضوی در قالب المپιάد ورزشی در مشهد برگزار شد. مسابقات تنیس بانوان خراسان رضوی با حضور پنجاه شرکت‌کننده در بوستان ملت مشهد دنبال شد و نخستین بار این مسابقات با این تعداد ورزشکار تنیس به پایان رسید. درده سنی کمتر از هجده سال سارینا اخوان، ماه‌تینا حیدری و هلن طاهری به‌ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را کسب کردند. درده سنی بیش از هجده‌سال نیز پرستورچپ فرخانی، مهرناز طاغونی و یاسمن بهرامیانی عناوین برترین رقابت‌ها را کسب کردند. این دوره از رقابت‌ها با مدیریت سلطنت حق‌نظر و سردآوری کاملیا سلیمانی برگزار شد.

برگزاری اردوی آماده‌سازی تیم هفت‌سنگ استان

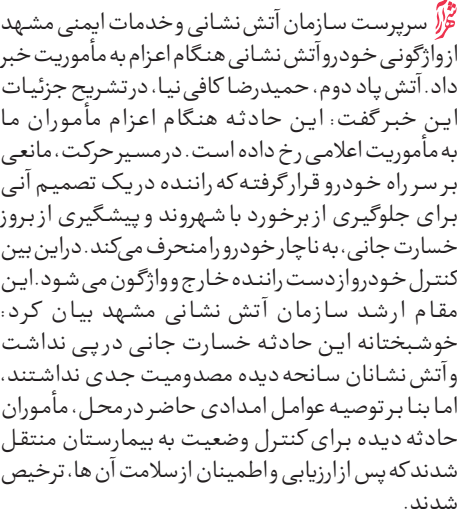
رئیس هیئت ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی خراسان رضوی از برگزاری اردوی آمادگی تیم منتخب هفت سنگ استان برای اعزام به مسابقات کشوری خبر داد. محمدرضا خوش‌باطن اظهار کرد: مسابقات هفت سنگ قهرمانی کشور در خرم‌آباد با حضور تیم‌های سراسر کشور آغاز خواهد شد. در این راستا اردوی آمادگی تیم منتخب خراسان رضوی برای شرکت در این مسابقات آغاز شده است. تیم منتخب استان قرار است با سهمیه رضایی، نایب‌رئیس هیئت ورزش‌های بومی محلی استان، به این مسابقات اعزام شود.

صدای مشاور

محمد جعفر عطار، وکیل پایه یک دادگستری، پاسخ می‌دهد.

در این میان در صورت شکایت خانواده اصلی، اگر دادگاه احراز کند که پدر و مادر اصلی کودک، صلاحیت نگهداری از این طفل را دارند، این خانم نمی تواند مانع شود و حتی برای سرپرستی کودک ندارد و دادگاه باید به میزبانی پدر و مادر اصلی خودشان بپردازد. اما اگر خانواده دوم کودک می داند که هنوز خانواده اول، صلاحیت نگهداری از کودک را ندارند، می تواند با گرفتن یک وکیل، این موضوع را اثبات کند و از این طریق به نتیجه برسد و به احتمال زیاد می تواند سرپرستی کودک را به عهده بگیرد. چون طبق قانون ماده ۳۰ حمایت از کودکان بی سرپرست و بدسرپرست، اولویت سرپرستی کودک با فردی است که حداقل یک سال سرپرست بچه بوده است و خانواده او، پس سال است که سرپرستی این کودک را به عهده داشته اند و طبیعتاً می توانند از این امتیاز بهره بگیرند.

واژگونی خودرو آتش نشانی هنگام مأموریت

جانشین فرمانده انتظامی مشهد از دستگیری گروه دو نفره شکار سرپایی پرندگان دهقانی شده در حومه شهر خبر داد. سرهنگ عباس خلیلی در تشریح جزئیات این پرونده گفت: مأموران ایستگاه انتظامی سده کرده هنگام گشت زنی در محدوده روستای جنگ به دو جوان موتورسوار که با یک مشاهده مأموران انتظامی کیسه پرچی همراه داشتند که با محلی پرتاب کردند. مظنون شده و به سرعاشا رفتند. مأموران بلافاصله وارد عمل شد و قبل از فرار تهمتان موتورسیکلت مورد نظر را متوقف کردند. سرهنگ دهقانی افزود: در بازرسی از کیسه پرچی که دو جوان موتورسواران پرتاب کرده بودند، چهار طوقه پرنده تپهو آگونه های حفاظت شده در جراس انقراض و یک ماه صیادی کشف و ضبط شد. جانشین رئیس پلیس مشهد ادامه داد: پرنده های کشف شده که اوضاع مناسبی نداشتند برای تیمار به اداره محیط زیست مشهد تحویل داده شدند. تهمتان نیز قبلی پرونده برای سیر مراحل قانونی به مرجع قضایی معرفی شدند.

دندان‌ساز

در پارکینگ به‌خوبی بسته نشده بود و صاحب خانه بدون اینکه از جفت شدن در، راهش را کشید و رفت. اندوه می‌شد، مردان در نزدیکی می‌شدند، بی‌بوکه داخل خودرو به خانه دوخته بودند تا راه عملی کنند. البته که نبود و کارشان را هم خوب روهی نسبتاً گران قیمت برای ترددشان انتخاب کرده بود. به‌خاطر درگیری و ترس بودند.

۱۳ سقز از خانه‌هایی با درهای نیمه‌باز
بی‌شک بارها هر کدام از ما با چنین
تصویری روبه‌رو شده و احتمالا بابت آن
نگران هم شده‌ایم. درهای برقی که با
خروج خودرویی از منزل به‌خوبی بسته
نمی‌شود و دوباره می‌ماند. اما این‌ها هنوز
افراد بسیاری هستند که با بی‌خیالی تمام
درباره این موضوع رفتار می‌کنند. یعنی
از بسته شدن کامل در پشت سر خود
مطمئن نمی‌شوند و انگار باید حادثه‌ای
توافق ببینند تا حواسشان را جمع کنند
و مانند سرقه‌های سریالی از سبزه‌منزل

محمد جواد ابوعطا | صدای موتور را از پشت او نزدیک می‌شد در لابه‌لای صحبت‌های مخاطب آن سوزی خط شنیده بود، اما یک درصد با خودش فریاد می‌زد که این موتور به طمع بودن گوشی‌های گران‌قیمت به سببش می‌تازد. این را تنها زمانی فهمید که گوشی‌اش در دست سارق موتوری بود و او با فریاد «دزد... دزد...» در پی‌اش می‌دوید. این سکانس شست، درحالی‌با پیروزی نوجوان پانزده‌ساله تمام شد که یک شب شیشه سکوریت، نقش قهرمان این‌گونه را ایفا کرد.

در پی گزارش یک مورد موبایل قاپی در خیابان

تعییب و گریز مسلحا
 مأموران پلیس آگاهی
 تلاش و با استفاده از
 مجرمان، این دو منته
 سابقه دار هستند. شن
 توجه به مشخص شدن
 و هویت و تصویر متهم
 گشت محسوس و نامحس
 و آگاهی، توجه عملی
 محل هایی که احتمال
 بود، به مأموریت اعزا
 اکیب گشت نامحسوس

ی پلیسی ۱۱۰، بلافاصله همان محدوده در حال اعزام شدند. در محل مشخص شد که لطف همراه نوجوانی پانزده و متواری شده است. دورتر در همان پیاده رو گام فرار به علت عجله ای تکویتی یک مغازه که به د. برخورد می کند و زمین

مشهد، متهمان را با خود پروتون، در حالی پیدا کرده آن بررسی ساختمان های محد شهید صیاد شیرازی بودند. به دستگیری وارد عمل شد اما اقدام به فرار کردند که با تیراند به بدنه خودرو آن ها زمین گسوارای را متوقف کردند.

● مال‌خرانی که طلافروش بودند
متهمان ابتدا منکر هرگونه سر
اما در بازجویی‌های فنی و علم

به سیزده فقره سرقت منزل در غرب مشهد اعتراف کرده‌اند. در ادامه تحقیقات، سه نفر مال خر هم شناسایی و دستگیر شدند. اما عجیب اینجاست که دو تن از این مال خران طلا فروش بودند. ارزش تقریبی اموال سرقت شده حدود ۲٫۵ میلیارد تومان برآورد شده است و تاکنون ۷۰۰ میلیون تومان طلای مسروقه از این دو متهم کشف شده که تحویل مال باختگان شده است. تحقیقات آنتهمان برای کشف باقی اموال مسروقه و شناسایی سایر متهمان احتمالی ادامه دارد.

هنگام شهروندان بر سر اورویخته
اکام می‌گذارند و گویی پسرک
می‌گردانند.

به‌مأموران انتظامی، این فرد به
منتقل شد و با دستور سرهنگ
مانده انتظامی مشهد، تحت
نصی قرار گرفت. در حالی
دند از سارق بیست و پنج ساله
کشف کنند که با توجه به تصاویر
وربین‌های مدار بسته، متهم به

در حرکت بوده است، به دلیل نامعلومی از جاده منحرف شده و درون دره سقوط کرده است. در این حادثه متأسفانه پسرپنجای ده ساله به علت شدت جراحات فوت می‌کند و راننده و دو سرنشین دیگر خودرو مصدوم و با کمک نیروهای امدادی به مراکز درمانی منتقل شدند. علت تصادف از سوی کارشناسان پلیس راه در دست بررسی است.

همچنین کیداین مرحوم در بیمارستان بوعلی سینا شیراز به ننی هفده ساله ساکن کردستان پیوند شد و قلب او در بیمارستان امام خمینی^(ع) تهران به مردی سی و سه ساله ساکن تهران پیوند شد. در ادامه نیز قرنیهای این بیمار مرگ مغزی به بانک چشم دانشگاه علوم پزشکی مشهد و قسمتی از پوست او به بیماران بخش سوختگی بیمارستان امام رضا^(ع) مشهد ارسال شد.

[illegible]

حذف سهمیه سوخت خودروهای بدون بیمه شخص ثالث

سرپرست ستادمدیریت سوخت حمل‌ونقل گفت: سهمیه سوخت ناوگانی که بیمه شخص ثالث نداشته باشند، بعد از اطلاع‌رسانی و در صورت تمدید نشدن بیمه، قطع خواهد شد. علیرضا احمدی درگفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان گفت: ناترازی در حوزه انرژی کشور رخ داده که باید در این بخش، مدیریت سوخت انجام شود و این موضوع برای ما بسیار حائز اهمیت است.

ستاد مدیریت سوخت حمل‌ونقل کشور، ماده ۴۸ بیمه شخص ثالث را پیگیری کرده است و برای ناوگانی که بیمه شخص ثالث نداشته باشند، کارت سوخت صادر نمی‌کند. احمدی اظهار کرد: همچنین طبق هماهنگی و پیگیری هایی که با ستاد سوخت انجام شده، در حال حاضر اولویت

برای خودروها و ناوگان گازسوز، نفت بوده که در سیستم حمل‌ونقل عمومی میزان سهمیه آن‌ها درمقایسه با سایر بخش‌ها بیشتر بوده است. سرپرست ستاد مدیریت سوخت حمل‌ونقل کشور بیان کرد: طبق پیگیری‌ها سعی شده که با اجرای این ماده کمترین آسیب به مردم وارد

شود، به دلیل آنکه برخی رانندگان فراموش می‌کنند که بیمه خود را تمدید کنند و در این زمینه وقفه‌ای برای تمدید ایجاد می‌شود که با این امر اجرایی شدن بیمه شخص ثالث نقش مؤثری خواهد داشت. او بیان کرد: از حدود یک ماه پیش اطلاع‌رسانی برای رانندگان را آغاز کرده‌ایم، به طوری‌که در صورت نداشتن بیمه شخص ثالث، به راننده هنگام کمترین آسیب به جایگاه برای زدن سوخت، یک هشدار و آلام داده می‌شود.

حاشیه شهر در حاشیه برنامه هفتم

بسیاری از الگوهایی که می‌تواند باعث کاهش حاشیه‌نشینی شود، در این برنامه با بی‌توجهی روبه‌رو شده است

گزارش خبری

سید محسن موسوی‌زاده روزنامه‌نگار

حاشیه‌نشینی در دو دهه اخیر به معضلی برای کلان شهرهای ایران تبدیل و براساس آمارهای موجود با وجود اتخاذ راهکارهای مختلف بر میزان آن افزوده شده است. به تازگی فریدون بابایی اقدم، نایب رئیس مجمع رؤسای کمیسیون شهرسازی کلان شهرها و مراکز استان‌ها، از سکونت ۲۴ میلیون نفری جمعیت کشور در مناطق حاشیه‌نشین خبر داده و درباره گسترش این پدیده هشدار داده است. آخرین آمارها نشان می‌دهد که بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر از جمعیت کلان شهر مشهد در ۶۶ پهنه حاشیه ای این شهر سکونت دارند. مشهد با حاشیه‌ای که ۱۳ درصد گستره آن را دربر گرفته و ۳۲ درصد جمعیت این کلان شهر را در خود جای داده است، از شهرهایی است که بیشترین جمعیت حاشیه‌نشین را در کشور دارد. البته معضل حاشیه‌نشینی مختص مشهد نبوده است به طوری‌که اکنون شهرهایی مانند تهران، البرز، تبریز و اصفهان هم درگیر مشکلات حاشیه‌نشینی هستند. ضرورت حل مشکلات ناشی از رشد حاشیه‌نشینی سبب شده تا این مهم علاوه بر بودجه‌های سالانه در برنامه‌های توسعه نیز مورد توجه قرار بگیرد. هر چند برای اولین بار در برنامه چهارم توسعه (۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹) بود که مسئله حاشیه‌نشینی وارد برنامه‌های توسعه شد و اثری از آن در برنامه‌های اول تا سوم وجود ندارد. بااین حال با گذشت نزدیک به دو دهه از ورود بحث حاشیه‌شهرها در برنامه‌های توسعه، واقعیت نشان می‌دهد که این برنامه‌ها در اجرا موفقیت چندانی نداشته‌اند. همین مسئله سبب شده است تا مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی ضمن نقد عملکرد برنامه‌های توسعه گذشته، راهکارهایی برای توجه به حاشیه شهر در برنامه هفتم توسعه پیشنهاد دهد.

● مقایسه حاشیه‌نشینی در برنامه‌های توسعه

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که احکام سیاستی سکونتگاه‌های غیررسمی در قوانین برنامه چهارم تا ششم توسعه از منظر رویکرد ادغام اجتماعی، حاکی از نقصان اساسی این قوانین است. در واقع اگرچه به طور موردی و پراکنده در تعداد محدودی از احکام به برخی مؤلفه‌های ادغام اجتماعی مانند توانمندسازی اشاره شده است، اما بی‌توجهی یک‌دم دانشی سیاست‌گذار به لزوم اتخاذ رویکرد سیاستی مشخص، منسجم و کارشناسی، منجر به بی‌اثر شدن این گونه احکام شده است.

از بین احکام مربوط به آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی در لایحه برنامه هفتم توسعه نیز فقط یک ماده به وجوه اجتماعی موضوع پرداخته و مابقی صرفاً نوسازی کالبدی حاشیه شهر را مورد توجه قرار داده است. در برنامه هفتم توسعه ارجاعات کمتری به وضعیت اجتماعی- فرهنگی ساکنان به عنوان مهم‌ترین عناصر حاضر در این سکونتگاه‌ها، صورت گرفته و بیشتر به جنبه‌های سخت‌افزاری توجه شده است.

به نظر می‌رسد که این وضعیت از یک طرف ناشی از تقلیل پدیده اسکان غیررسمی به امری کالبدی و فیزیکی و از طرف دیگر متاثر از نبود چشم‌انداز بلندمدت و تصویری کلان از وضعیت فعلی و آتی این سکونتگاه‌ها و کم‌توجهی به الزامات اجتماعی سیاست‌گذاری در این زمینه است.

این وضعیت همچنین حاکی از نبود رویکرد و نظریه سیاستی مشخص در زمینه رویکرد اجتماعی روبروایی با سکونتگاه‌های غیررسمی و نبود الگوی عملیاتی مشخص برای مداخله پایدار در این سکونتگاه‌هاست.

● توانمندسازی ساکنان حاشیه‌شهرها

این گزارش پیشنهاد داده است که در راستای توانمندسازی ساکنان مناطق حاشیه‌نشین، بسترسازی لازم برای ایجاد نهادهای پیشرفته و محلی به عنوان اصلی‌ترین سازوکار ارتقای کیفیت اجتماعی زندگی ساکنان، در سکونتگاه‌های غیررسمی فراهم شود. ایجاد این نهادها تا حد امکان با استفاده از ظرفیت ساکنان مناطق سکونتگاه‌های غیررسمی شامل نخبگان بومی، گروه‌های جهادی، حلقه‌های میانی، تعاونی‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد انجام شود.

شناسایی مؤلفه‌های جمعیت‌شناختی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ساکنان این مناطق با استفاده از ظرفیت نهادهای محلی انجام و اطلاعات مرتبط در سامانه‌های مقتضی ثبت شود. شناسایی، احصا و کاهش عوامل طرد و محرومیت اجتماعی، بسترسازی برای ادغام اجتماعی همه‌جانبه ساکنان و توانمندسازی اقشار و گروه‌های آسیب‌دیده اجتماعی و بهبود کیفیت زندگی ساکنان از طریق ایجاد آموزش‌های حرفه‌ای و مهارتی، ارتقای مهارت‌های زندگی سالم، بسترسازی

برای حضور و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد و گروه‌های مردمی محلی و ملی در این مناطق با محوریت نهادهای پیشرفته و محلی پیگیری شود.

تقویت هم‌بستگی، مشارکت و احساس تعلق ساکنان با محوریت نهادهای پیشرفته و محلی در دستور کار قرار گیرد؛ به منظور جلوگیری از موازی‌کاری و هدررفت منابع، همه نهادهای و دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی ملزم به اجرا و پیاده‌سازی اقدامات مرتبط در سکونتگاه‌های غیررسمی از طریق نهادهای پیشرفته و محلی شوند.

● کم‌توجهی برنامه هفتم به حاشیه‌نشینی

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ قانونی اساسی مجلس درگفت‌وگو با شهرا را با اشاره به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس می‌گوید، هر چند در این گزارش اشاره شده که در برنامه هفتم توسعه بیشتر بهسازی کالبدی حاشیه‌شهرها مورد توجه قرار گرفته و کمتر به مسائل اجتماعی اهتمام شده است، با این حال وقتی برنامه را بررسی می‌کنیم، متوجه می‌شویم که در حوزه کالبدی نیز نقد‌های جدی به آن وجود دارد.

حجت الاسلام والمسلمین نصرالله پژمانفر می‌افزاید: انتظار می‌رود که برنامه‌های توسعه بتوانند با ترسیم یک نقشه راه، امکان بهبود وضعیت حاشیه‌شهر در یک دوره پنج‌ساله را فراهم کنند، به طوری‌که بتوانیم در انمام برنامه بگوییم

عکس: تهیه‌گرافی‌اشورا

و مستمری بگیران که در دو حوزه معیشت و درمان مطرح است. گفت: دلیل این مشکلات اجرانشدن قانون است. ماده ۴۱۰ قانون کار، ماده ۹۶ قانون تأمین اجتماعی، ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی، در حوزه معیشت ماده ۵۴ قانون تأمین اجتماعی و در حوزه درمان اصل ۲۲ قانون اساسی را داریم، اما به درستی اجرا نمی‌شوند. اگر این قوانین اجرا می‌شد اکنون فاصله‌ای بین حقوق فعلی و حقوق واقعی ایجاد نمی‌شد.

رحمتالله پورموسی با اشاره به اینکه شورای عالی کار موظف است سالیانه برای تعیین حداقلی دستمزد با شرایط میزان تورم و تعیین سبد معیشت یک خانوار حداقل دستمزد را اعلام کند، بیان کرد: با توجه به تورم سال گذشته حداقل حقوق ۵ میلیون و ۲۸۰ هزار تومان تعیین شد که این میزان حقوق با واقعیت جامعه متفاوت است. بن کارگری یک میلیون و صد هزار تومان و حق مسکن ۹۰۰ هزار تومان است و طبق ماده ۸۶ تأمین اجتماعی، اگر فرزندی داشته باشد سه روز دستمزد برای هر فرزند و به عنوان مثال کارگری که دو فرزند دارد حقوق او به ۸ میلیون می‌رسد.

وی ادامه داد: حقوق یک کارگر در شرایط فعلی نباید از ۲۰ میلیون تومان کمتر باشد. اما همین کارگر، چون جوان است و توان کار کردن دارد، می‌تواند در دوشیفت یا با اضافه‌کاری حقوق خود را افزایش

شهرخبر
SHAHRANNEWS.IR
۱۹ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۳۸
شماره ۴۱۰۵

۰۹

اقتصاد
استاد

عکس: محمدحسن صالحی/اشورا

که با اجرای آن وضعیت حاشیه‌نشینی بهتر شده است، با این حال به دلیل ایرادهایی که برنامه هفتم توسعه در حوزه حاشیه‌نشینی دارد، رسیدن به نقطه مطلوب دشوار جلوه می‌کند.

نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی ادامه می‌دهد: در کنار توجه به مسائل کالبدی، باید حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی هم در بهسازی حاشیه‌شهرها مورد توجه قرار بگیرد، زیرا نمی‌توان ایجاد حاشیه شهر را به یک سری مسائل شهرسازی و رعایت نکردن استانداردهای ساخت و ساز تقلیل داد. در بهسازی حاشیه شهر مسائلی مانند توانمندسازی ساکنان به منظور دستیابی به فرصت‌های شغلی بهتر و توجه به مسائل فرهنگی هم باید مورد توجه قرار بگیرد. این نکات از جمله مسائلی است که ان‌گونه‌که باید در برنامه هفتم مورد توجه قرار نگرفته است.

پژمانفر ضمن تأکید بر همه‌جانبه‌بودن برنامه ریزی برای بهسازی حاشیه‌شهرها می‌گوید: نگاه تک‌بعدی سبب می‌شود تا به عنوان مثال هزینه مسکن در حاشیه شهرها افزایش یافته و خانواده‌ها نتوانند هزینه مسکن را بپردازند، از این رو آن‌ها به جای دیگری مهاجرت کرده و حاشیه جدیدی راشکل می‌دهند.

تلاش شهرا را برای گفت‌وگو با محسن زنگنه، سخنگوی کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه مجلس، درباره بی‌توجهی این برنامه به حاشیه‌نشینی بی‌نتیجه ماند.

بازار کم تقاضای یلدای مشهد

ایرنا|مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف مشهد گفت، اکنون عرضه کالا در بازار، با توجه به نزدیک شدن شب یلدا زیاد اما تقاضا کمتر از سال‌های گذشته است. بازار یلدای امسال مانند سال‌های قبل نیست. محسن صیادی افزود، در هر حال مدیریت بازرسی و نظارت اصناف، طبق سال‌های گذشته نظارت خود را ویژه ایام یلدا در مشهد تشدید و بازرسی‌ها در حوزه میوه، آجیل و شیرینی را بیشتر کرده است. وی بیان کرد، با توجه به افزایش قیمت مواد اولیه شیرینی و شکلات، پیش‌بینی می‌شود در مناسبت شب یلدا، این اقلام در بازار مشهد بین ۲۰ تا ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش فروش داشته باشد.

توسعه تجارت خراسان رضوی با آفریقا

ایرنا|امیررضا رجبی، مدیرکل صمت خراسان رضوی، با بیان اینکه توسعه روابط تجاری این استان با دوازده کشور آفریقایی در دولت سیزدهم آغاز شده با شتاب گرفته است. گفت: این اداره برنامه تحولی توسعه تجارت و مراودات با کشورهای هدف صادراتی استان را تدوین کرده است که شامل طرح‌های مختلفی در زمینه اعزام و پذیرش هیئت‌های تجاری، توسعه زیرساخت‌های تجاری، حمل‌ونقل و ترانزیت، افزایش صادرات به کشورهای هدف و اقلام صادراتی می‌شود.

کارگران کالابرگ الکترونیکی می‌گیرند؟

خبرآنلاین|کارشناس حوزه کار اختصاص کالابرگ الکترونیکی به‌کارگران را در جلوگیری از تورم کالاهای اساسی و کمک به معیشت خانوارهای کارگری مؤثر دانست. ناصر چمنی درباره پرداخت کالابرگ الکترونیک به خانوارهای کارگری اظهار کرد، این ایده خوبی است که کارگران در قالب کالابرگ الکترونیکی کالاهای مورد نیاز خود را به قیمت سال قبل خریداری کنند و یقیناً می‌تواند به معیشت خانوارهای کارگری کمک کند و جلو تورم به ویژه تورم کالاهای اساسی را بگیرد.

این کارشناس حوزه کار افزود، در حال حاضر مبلغ بن خواربار هر ماه توسط کارفرما به حساب کارگر واریز می‌شود، در حالی‌که قبلاً به شکل بن کالا بود و کارگران با استفاده از آن از فروشگاه‌های منتخب خرید می‌کردند. از این رو معتقدم با همراهی وزارت رفاه و سازمان تأمین اجتماعی می‌توان مقدمات این‌کار را فراهم کرد. به گفته چمنی، در صورت تحقق این امر حتی دولت می‌تواند ۱۲۰ هزار تومان پارانه مضاعف را برای کارگران هم در نظر بگیرد تا به خرید از فروشگاه‌های متصل به سامانه تشویق شوند.

سیاست دولت، تداوم آرامش بازار ارز است

برنا|سعید شوال‌پور، معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه کشور، گفت: سیاست‌های اقتصادی دولت و بانک مرکزی مبتنی بر این است که آرامش و ثبات در بازارها به ویژه بازار ارز حاصل شود؛ بنابراین با سیاست مالی اتخاذ شده در بودجه سال آینده، انتظار می‌رود که حرکت پول از سایر بازارها به بازار سرمایه تسریع و تسهیل شود.

۲۹ درصد

ایسنا|ناظر گمرکات خراسان رضوی گفت: میزان صادرات کالا از گمرکات خراسان رضوی طی هشت ماهه اول امسال درمقایسه با مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۲۶ درصد و از نظر وزن ۲۹ درصد افزایش یافته است. جواد جعفری درباره صادرات کالا از خراسان رضوی اظهار کرد: میزان صادرات کالا از گمرکات خراسان رضوی طی هشت ماهه اول امسال معادل یک میلیون و ۸۰۸ هزار تن و به ارزش یک میلیارد و ۴۴۰ میلیون دلار بوده که درمقایسه با مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۲۶ درصد و از نظر وزن ۲۹ درصد افزایش یافته است.

۹۹۹۳ واحد

اقتصادنیوز|شاخص کل بورس دیروز در پایان معاملات با ریزش ۹۹۹۳ واحدی روبه‌رو شده و به جایگاه ۲ میلیون و ۱۶۱ هزار واحد رسید. تعداد نمادهای منفی دیروز به شدت بیشتر از روز چهارشنبه بوده و ۴۱۵ نماد منفی و ۵۴ نماد در وضعیت صف فروش بودند. ۱۶۸ نماد نیز مثبت و ۵۴ نماد صف خرید بودند. نماد پتروشیمی جم، بیشترین اثر افزایشی در شاخص بورس را داشته و برعکس نمادهای فولاد مبارکه، شستا، کشتی‌رانی، ایران خودرو، پتروشیمی خلیج فارس و مینا بیشترین اثر کاهش بر شاخص بورس را از خود به جای گذاشتند.

۲۰ درصد

فارس‌ا‌در حالی درآمد مالیاتی دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ با افزایش ۵۰ درصدی همراه است که درآمد دولت از محل مالیات حقوق بگیران بخش دولتی و غیردولتی فقط ۲۰ درصد افزایش می‌یابد. البته مالیات مشاغل هم در سال آینده رشد ۵۰ درصدی دارد که به نظر عموماً شامل مشاغلی می‌شود که در سال‌های اخیر فرار مالیاتی داشته یا مالیات حداقلی پرداخت می‌کرده‌اند.

۴ درصد

تسнім‌امرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، نقشه‌ای از فراگیری محرومیت شدید شامل فقر چندبعدی در حوزه‌های سلامت، آموزش، زیرساخت، امکانات رفاهی و مسکن در سال‌های ۸۵ و ۱۴۰۰ منتشر کرد. براساس این نقشه، فراگیری محرومیت شدید در کشور از ۲۵ درصد در سال ۸۵ به ۴ درصد در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است.

نقالی، هنرنزنده سازی تاریخ برای انسان معاصر است

نقالان، نگهبانان فرهنگ عامه محسوب می شوند و در مقاطع طولانی در تاریخ ایران، نقالی حضور پررنگ داشت. اما با تغییر سبک زندگی ایرانی ها که دیگر کم کم قهوه خانه و کاروان سراها جایشان را به کافه ها دادند؛ کمتر به این هنر نمایشی که ریشه در زیست مردم دارد، توجه می شود. نخستین جشنواره نقالی و روایتگری سیلک کاشان در سه بخش رویش، مرشد ترابی و کهنه سواران با دبیری مسعود نوری فرد با حمایت بخش خصوصی مدتی پیش در کاشان برگزار شد. با اینکه این نخستین بار بود که این رویداد برگزار می شد، هفتاد اثر از زیست شهرایران به دبیرخانه این رویداد ارسال شد و پس از داوری ۲۶۰ اثر از چهارده شهر امکان حضور در این رویداد را داشتند و در مکان های تاریخی و فرهنگی، مدارس و کافه های سطح شهر کاشان و آران و بیدگل اجرا شدند و مرشد حسین ظاهری، داریوش نصیری و مهدی صفاری نژاد داوری نخستین بخش مسابقه این جشنواره را برعهده داشتند. آنچه در ادامه می آید بخشی از گفت وگویی «اعتماد» با دبیر این رویداد است، چنان که نوری فرد گفته است، بیشتر نقالی های اجرا شده برگرفته از حماسه های شاهنامه فردوسی بوده است.

● نقالی در هنرهای بصری مان که از گذشته تا به امروز به ما رسیده از چه جایگاهی برخوردار است؟

اگر به نشان نخستین جشنواره نقالی و روایتگری «سیلک» دقت کنید یک فرد روایتگر است که از دوره های سوم یا چهارم سیلک که روی سفالینه های به جا مانده از تمدن سیلک نقش بسته و نقوش سفالینه های زیر لعلابی و زرین فام از قرن هفتم و هشتم قمری کاشان با مضمون روایت بهرام و آزاده، خسرو و شیرین و سایر مضامین خمسه نظامی در کنار مضامین روایی شاهنامه در سفالینه های دوره صفوی و وری همه آن ها آنچه در فرش، پارچه و گچ بری های قاجار از روایات حماسی ایرانی از کاشان بر می آید، می توان گفت ارتباطی عمیق میان این دو شاخه هنری همیشه برقرار بوده است. ما در کاشان در حال طرح ریزی برای تلفیق این دو هنر برای اجرای رویداد در کاشان هستیم، امیدواریم این رویداد هم به زودی در کاشان به اجرا در آید.

● چه شد که تصمیم گرفتید جشنواره مستقلی برای نقالی برپا کنید؟ نقالی هنرنزنده سازی تاریخ و روایت آن در زندگی معاصر است. به گونه ای که مخاطب گمان کند در دل تاریخ گام نهاده است. نقالی باعث افزایش روحیه اعتماد به نفس و خودباوری می شود. چیزی که امروزه حلقه مفقوده نوظالان و نوجوانان ماست. بر همین اساس تمرکز من هم بر سنین پایه است و آموزش های نقالی ما چه در کانون جوانه ها و چه در تماشاخانه نصر بیشتر در این سنین است، چرا که معتقدم کودکان، آینده سرزمین ما هستند و باید به آینده سرزمینمان ببیندیشیم. به هر روی سالیانی است تلاش کردیم تا نقالی در کاشان رواج پیدا کند و در این راستا کلاس های آموزشی متعددی در فضاهای مختلف شهر برگزار کردیم و خوشبختانه امروز این جریان در کاشان بسیار پویا و محکم است.

● در نخستین جشنواره نقالی و روایتگری سیلک بیشتر چه متونی مورد توجه نقالان قرار گرفت؟ در جشنواره متون مختلفی در قالب هفتاد اثر از زیست شهر و استان به دبیرخانه ارسال شده است که در آن متون مذهبی، حماسی و ملی به چشم می خورد که اغلب آثار همه از طومارهای مربوط به حماسه های شاهنامه بود.

● در کشور چند جشنواره در حوزه نقالی برگزار می شود؟ اگر با نگاه تخصصی و حرفه ای نگاه کنیم، جشنواره نقالی و روایتگری سیلک تنها رویداد تخصصی در این حوزه است و سال هاست جای خالی یک جشنواره نقالی تخصصی در کشور احساس می شد، اما در جشنواره نمایش های آیینی و سنتی که دو سال یک بار در تهران برگزار می شود، بخش های مختلفی از گونه های نمایشی ایرانی شرکت می کنند که یکی از آن ها نقالی است.

● آیا جشنواره نقالی قابلیت این را دارد به صورت رویدادی بین المللی برگزار شود؟ ابتدا باید این جشنواره در جدول جشنواره های وزارت فرهنگ و ارشاد ثبت شود تا بتوانیم با حمایت های مرکز هنرهای نمایشی و سایر دستگاه ها زمینه ای را فراهم کنیم تا این رویداد به صورت بین المللی برگزار شود و میزبان هنرمندانی از جای جای جهان باشیم. البته مدیرکل مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قول ثبت این جشنواره را در جدول جشنواره های تئاتر کشور داده اند، امیدوارم که این امر میسر شود تا بعد برای بین المللی شدن آن تلاش کنیم.

زین تنبهار

علیرضا حیدری | مدرس ویراستاری

- ناورباسته ✖
- «...این اتفاق برای من بدینم بود و سعی می کردم آن را از ذهنم پاک کنم...»
- ویراسته ✔
- «...این اتفاق برای من شوم بود و سعی می کردم آن را از ذهنم پاک کنم...»
- نکته

«یمن» معنای مبارکی، شگون و خجستگی می دهد؛ بنابراین بهتر است به جای «بدیمن» از واژه «شوم» استفاده شود. «بد مبارکی» ترکیب سنجیده ای نیست.

#زین_قد_پارسی

در نشست نقد و بررسی کتاب «فلسفه شادکامی» بیان شد

عیش، بی یار مهیا نشود

رامدش

شاید شادی مهم ترین مسئله زندگی نباشد، اما آن قدر مهم است که بسیاری از تلاش ها و تقلاهای ما -اگر عمیقاً آن را بررسی کنیم- برای دست یافتن به آن است. میل دستپایی به حس شادکامی نقش مهمی دارد در اینکه بخواهیم رتبه یا لایز در کنکور به دست بیاوریم، شغل بهتر و با درآمد بیشتری پیدا کنیم و حتی رؤیای یک رابطه آرمانی را در ذهن پرورش بدهیم. بسیاری از فعالیت ها و کنش های کوتاه مدت و گذرای ما هم گاهی به نیت لمس حس شادی است؛ از خرید کردن تا معاشرت با کافه رفتن. اما شادی مفهومی گسترده است و تعبیر و تفسیرهای بسیاری از آن شده است. از لذت گرایی صرف تا بالاترین حد کمالات انسانی می تواند در دوسوی طیفی قرار گیرد که می توانند احساس شادی را به ما تزریق کنند. «لورین ال. پیرس» در مقدمه کتابش «فلسفه شادکامی» نوشته است: «به رغم توافق گسترده درباره شادی، مفهوم «شادی» برای بسیاری از ما همچون یک راز است. [...] شادی مفهومی مهم و در عین حال اسرارآمیز است. بنابراین جای تعجب ندارد که فیلسوفان، تائوگه که سوابق فلسفه نشان می دهد، همواره به مطالعه شادکامی علاقه مند بوده اند. امروزه پرسش از چیستی شادی -که زمانی اساس یک پرسش فلسفی بوده است- پرسشی است که نه تنها فیلسوفان بلکه روان شناسان، اقتصاددانان و حتی عصب شناسان نیز در پی پاسخ به آن هستند.» کتاب «فلسفه شادکامی» همان طور که در زیرعنوانش آمده، «مقدمه ای میان رشته ای» است که به مفهوم شادی و شادکامی از مناظر مختلف می پردازد. نقد و بررسی این کتاب یکی از برنامه های هفتگی مرکز فرهنگی شهر کتاب بود که با حضور علی اصغر محمدخانی، معاون فرهنگی شهر کتاب، محسن جوادی، پژوهشگر فلسفه اخلاق و استاد دانشگاه و محمود مقدسی، مترجم و مدرس فلسفه و استاد دانشگاه، برگزار شد. نویسنده در این کتاب از دوستی به عنوان یکی از مؤلفه های مهم در داشتن حس شادکامی یاد کرده است، نکته ای که محسن جوادی و محمود مقدسی نیز در صحبت هایشان برآن تاکید کردند.

● گرفتن رد شادی، از یونان باستان تا امروز

علی اصغر محمدخانی، معاون فرهنگی شهر کتاب، نخستین سخنران این برنامه بود و در مقدمه گفت، تأمل و تعمق و تدبیر در مسئله شادکامی و شادی برای چگونگی ایجاد شادی و کاستن از درد و رنج مردم هم برای ما در ایران و هم برای بسیاری از مردم کشورهای دیگر، مسئله بسیار مهمی است.

او در ادامه به معرفی مختصری از این اثر پرداخت؛ کتاب در سه بخش و پانزده فصل نوشته شده است. عنوان های سه

بخش عبارتند از «نظریه»، «چه چیزی سبب شادی می شود؟» و «بافتار شادی». نویسنده در پایان کتاب نیز نتیجه ای از این سه بخش می گیرد. همچنین در مقدمه ای که در باب تاریخچه شادی نوشته، آن را در فلسفه یونان باستان و در دیدگاه های افلاطون، ارسطو و اپیکور بررسی کرده است. بعد از مسئله تاریخچه شادی در یونان باستان، به فلسفه مدرن پورتینا و دیدگاه فیلسوفانی مانند بنتام و جان استوارت میل اشاره می کند و بعد در مفهوم شادی در فلسفه آسیایی، درنگ می کند و ریشه های آن را در هندوئیسم، بودیسم و کنفوسیونسم می کاود.

محمدخانی یادآور شد، این کتاب که نویسنده اش آن را در دوران کرونا و در سال ۲۰۲۰ نوشته است، شادی را بیشتر از منظری معاصر بررسی می کند. نویسنده خودش در پیشگفتار اشاره می کند که رویکردش با فلسفه آغاز می شود و به منظور عمیق تر و غنی تر شدن درک کلی ما از شادی به رشته های دیگر از جمله روان شناسی، اقتصاد، علوم اعصاب و سیاست گذاری گسترش پیدا می کند.

● دوستی از مؤلفه های مهم شادکامی است

دکتر محسن جوادی، پژوهشگر فلسفه اخلاق، استاد دانشگاه و عضو هیئت امنای دانشگاه ادیان و مذاهب که دومین سخنران این نشست بود گفت ابتدا تصور می کرده این کتاب نیز مانند بسیاری از کتاب هایی که با عناوین مشابه به وفور در بازار پیدا می شود، اثری سطحی است، اما با خواندن آن، نظرش عوض شده و ظرافت های بسیاری که نویسنده در کارش داشته را نشانی از آشنایی عمیق او به این حوزه دانست.

او سپس به مسئله شادی و شادکامی در فلسفه یونان باستان پرداخت و گفت: شاید سقراط مهم ترین فیلسوف یونان در این حوزه باشد، چون بحث های فلسفی را از فلسفه طبیعی به فلسفه انسانی چرخاند.

اپیکوریان هم به مفهوم شادکامی نزدیک شدند، یعنی گفتند مهم این است که درد نداشته باشیم، لذت به معنی نبود درد است. باید کاری کنیم که ریشه درد از بین برود و ریشه درد، ترس است، ترس از مرگ و ترس از چیزهای دیگر، البته جریان غالب در آن دوران تحت تأثیر ارسطو بود و او جنبه های عینی شادکامی را بیشتر واکاuid. ارسطو شادکامی را این نمی دانست که ما حالت التذاذ و سرور داشته باشیم، اما واقعیت های عینی لازم را نداشته باشیم. برای ارسطو مهم این بود که چیزهایی مانند خردورزی و عقلانیت و عدالت و... را داشته باشیم و در کنارش شادی و سرور هم داشته باشیم. این استاد فلسفه ادامه داد: شادکامی به چیزهای مختلفی وابسته است، بخشی از آن را ارسطو تعبیر می کند به خیرات بیرونی. دو تفسیر از خیرات بیرونی وجود دارد؛ یکی اینکه بیرون از روح هستند و چندان در اختیار من نیستند، مثلاً ثروت، شاید الان

کنترل بیشتری بر ثروت باشد، اما زمانی کسانی که ثروت داشتند کنترل کمی روی آن داشتند و مثلاً چیزهایی مانند درز و طبیعت می توانستند باعث نابودی آن شوند. معنای دیگرش این است که خیرات بیرونی جزو مؤلفه های سعادت نیستند، یعنی مثلاً ممکن است کسی ثروت نداشته باشد، اما شادکامی داشته باشد. در واقع این خیرات بیرونی عضو و عنصر ضروری مفهوم سعادت نیستند، ولی می توانند به تحقق شادکامی و سعادت کمک کنند. خیرات بیرونی

برخلاف فضیلت ها، در اختیار و درون می هستند. جوادی به «دوستی»، یکی از مؤلفه های مهم احساس شادکامی که نویسنده کتاب برآن تأکید داشته است، اشاره کرد؛ دوستی موضوع بسیار مهمی است و خیلی در سعادت نقش دارد. دوستی به تصور خیلی ها حتی جزو مؤلفه های سعادت است، یعنی نه تنها محقق و محصل سعادت است و به ما کمک می کند که شادکام باشیم، اساساً شادکامی بدون دوستی ممکن نمی شود. دوستی هم مثل فضیلت است، اگر کسی نداشته باشد گویا یک جای شادکامی اش نقص دارد. دوستی مثل ثروت نیست، ثروت کاملاً بیرونی است.

● کار دشوار ما فکر کردن به مفاهیم در دوران بحران است

دکتر محمود مقدسی، مترجم و مدرس فلسفه، صحبت هایش را در چند بخش انجام داد؛ وقتی از فلسفه شادی حرف می زنیم، از چه حرف می زنیم؟ فلسفه شادکامی و تحقیقات مرتبط دیگر با شادکامی به چه کار ما می آید؟ چگونه می توان برای تصمیم گیری های مهمی چون مهاجرت از مباحث نظری مرتبط با شادکامی استفاده کرد؟

در ارتباط با بخش اول، وقتی از شادکامی حرف می زنیم، از چه حرف می زنیم؟ گفت: رفتن به سراغ موضوعی به عنوان فلسفه آن، یعنی رفتن به سراغ مباحث نظری بنیادین درباره آن موضوع. یعنی چیزهایی که در علوم دیگر مانند روان شناسی، جامعه شناسی، زیست شناسی و ... بررسی

نمی شود. پس فلسفه شادکامی یعنی مباحث نظری بنیادین درباره شادکامی و شادی. در اینجا نمی پرسیم چطور می شود شاد بود، نمی خواهیم مکانیسم عصب شناختی شادی را بفهمیم، نمی خواهیم بفهمیم جوامع شاد چه ویژگی هایی دارند. ما می خواهیم از تعریف شادی شروع کنیم. ابتدا می پرسیم شادی چگونه حالتی است؟ آیا فقط یک حال خوب داشتن یعنی شادی یا باید وضع روانی پایداری داشته باشیم که بگوئیم شاد هستیم. در ادامه این سؤال، درباره نسبت مفهوم شادی با مفاهیمی مثل لذت، کامیابی، رضایت از زندگی، سعادت، معناداری و مانند این ها صحبت می کنیم. این کتاب بحث های مختلف حول تعریف شادی را بررسی می کند و در نهایت به این می رسد که شادی ترکیبی است از وجود عواطف مثبت و رضایت از زندگی.

● بحث های هنجاری و ارزش دار وانه درباره شادی هم وجود دارد. اصلاً باید پرسیم شادی چقدر مهم است؟ آیا سلامت بر شادی ارجحیت دارد؟ در ترازوی ارزش های ما کجا باید قرار بگیرد. این «ترازوی ارزش ها» مفهوم مهمی است که من آن را از افلاطون می گیرم. افلاطون می گوید آدم ها خیلی وقت ها رفتار اشتباه و بد دارند؛ چون ترازویشان خراب است. نمی توانند همه موضوع ها را کنار هم دیگر بسنجند. باید در ترازوی اخلاقی خود شادی را

بسنجیم. اگر اخلاقی بودن به ناشادی ما منتهی شود باید انتخابش کنیم یا نه؟ آیا اخلاقی بودن مقدم بر شاد بودن است یا شادی مقدم بر اخلاق؟ این ها بحث های هنجاری یا ارزش دار وانه است. مقدسی در بخشی از صحبت هایش به اهمیت کاربردی بودن مباحث و مفاهیم برای زندگی روزمره پرداخت و این پرسش را مطرح کرد که: «حال این بحث ها به چه کار ما می آید؟» و ادامه داد؛ در مقام فرد ما انگار می دانیم شادی چیست و ارزش و اولویتش را هم می دانیم. این «گویی می دانیم» یعنی عقل سلیم. یعنی می توانیم مفهومی را در زندگی روزمره به کار ببریم، اما وقتی می رسیم به سرحدات زندگی روزمره، زمانی که می رسیم به تناقضات و تعارضات، این «گویی می دانیم» دیگر کارگر می افتد. مادر بحران بیش از هر زمان دیگری نیاز داریم که مفاهیمان را دقیق کنیم. جایی که «گویی می دانیم» در بحران دقیقاً همین است. جایی که «گویی می دانیم» و تسلط به کاربرد، گویی می شکنند و فرد با ندانستن رويه رو می شود. این درک عقل سلیم نمی تواند آنجا کار کند و ما را روی هوا نگه می دارد. ما در سال های اخیر ایران و با شکست کلان روایت های سنتی خیلی بیشتر از هر زمان دیگری در این نقطه قرار داریم. انگار لازم نبود بدینم شادی و ارزش هایش چست. نقشه را هم به ما داده بودند که تو این کارها را انجام بده تا شاد و سعادتمند شوی. انگار ما فقط باید دستور العمل را اجرا کنیم. این کار دشوار ماست که در دوران بحران به تک تک مفاهیم فکر کنیم: این کار دشوار و طاقت فرسای ماست. خیلی از ما از روی این ها می پریم.

محسن جوادی: دوستی به تصور خیلی ها حتی جزو مؤلفه های سعادت است، یعنی نه تنها محقق و محصل سعادت است و به ما کمک می کند که شادکام باشیم، اساساً شادکامی بدون دوستی ممکن نمی شود. دوستی هم مثل فضیلت است

علی اصغر محمدخانی: نویسنده اشاره می کند که رویکرد من با فلسفه آغاز می شود و به منظور عمیق تر و غنی تر شدن درک کلی ما از شادی به رشته های دیگر از جمله اقتصاد، علوم اعصاب و سیاست گذاری گسترش پیدا می کند

محمود مقدسی: این طور نیست که اول همه نیازهای ابتدایی برطرف شود، سپس برویم سراغ شادی. شادی محبتی است که در کل پیوستار هم ما را به سلامت، یعنی شما هم در پایین ترین سطح هم در بالاترین سطح آن می توانید از شادی صحبت کنید

این استاد دانشگاه یادآور شد: این طور نیست که این پژوهش ها و کتاب ها فقط مال غرب باشد که نیازهای بنیادینشان تأمین شده است و حالا صحبت از شادی می کنند. در واقع این طور نیست که اول همه نیازهای ابتدایی برطرف شود، سپس برویم سراغ شادی. شادی محبتی است که در کل پیوستار هم ما را به سلامت، یعنی شما هم در پایین ترین سطح هرم هم در بالاترین سطح آن می توانید از شادی صحبت کنید. در حین خواندن کتاب از خود می پرسیم که این مباحث به ارتباطی به ما دارد. ما همین که تیره روز نباشیم بس است، خوشبخت و سعادتمند هم نبودیم، نبودیم. ولی نه. این طور نیست. در سخت ترین شرایط همچنان مطالعات شادکامی مهم است.

او در بخش پایانی صحبت هایش «مهاجرت» را به عنوان موضوعی عینی مثال قرار داد تا توضیح بدهد کتاب هایی مانند «فلسفه شادکامی» و پژوهش هایی از این دست، کجا می توانند دست ما را بگیرند؛ می خواهم بوم سراغ مسئله ای انضمامی، مسئله مهاجرت را مثال قرار می دهم. متغیرهای مختلفی در اینکه «یمانم یا بروم؟» دخیل است. مسئله بعضی از ما برای رفتن مسئله امنیت و داشتن حس ثامانی است. نیازهای بقایمان به خطر افتاده است. اینجای برای پرسش «یمانم یا بروم؟»، شرط کافی برای رفتن وجود دارد. باید برویم سراغ کسی که شرط لازم را دارد، اما شرط کافی را ندارد. شرط لازم چیست؟ اینجا ناخوش است، تقریباً اغلب ما شرط لازم برای رفتن را داریم چون ناخوشیم. حالا برای اینکه برویم باید شرط کافی را داشته باشیم. اینجا جاست که در سنجش شرط کافی برای رفتن از ایران، مباحث مرتبط با شادکامی برای ما ضرورت پیدا می کند. چرا؟ چون حالا باید ترازو بیاوریم توی کار. در این

ترازو باید ببینیم دنبال چی هستیم و این چیز چطور و کجا تأمین می شود و چی را به چی باید تقدم و تأخر بدهم. کسی که می رود هم چیزهایی از دست می دهد، کسی که می ماند هم چیزهایی از دست می دهد. باید ببینم با رفتن چیزهای مهم تری مرتبط با شادکامی ام را از دست می دهم یا با ماندن؟ اینجا لازم است ترازو را بگذاریم و آن تمایزهای مفهومی را در کار بیاوریم، اینجا دیگر موقعیت بحرانی است و آن «گویی می دانم» دیگر به کار نمی آید. حالا می پرسم شادکامی یعنی چه؟ خوشبختی یعنی چه؟ اینکه من دنبال چه هستم و چه چیزی من را خوش حال می کند در اینکه کجا بروم هم تأثیر دارد. بروم یک کشور آسیایی یا اروپایی، تحقیقات این کتاب جالب است. می گوید عوامل درونی بیشتر از عوامل بیرونی بر شادکامی مؤثرند. می گوید اگر نداشتن دارد اذیت می کند، بدان که زیاد داشتن اگر چیزهای دیگری از دست بدهی، الزاماً ممکن است تو را خوشبخت تر نکند. کتاب، روابط کامیاب کننده را خیلی تعیین کننده می داند و خیلی از مباحث را ربط می دهد به روابط. می گوید فضیلت که برای شادکامی خوب است به این دلیل است که به روابط کمک می کند. ذهن آگاهی، همدردی یا قدر دانی خوب هستند، چون به روابط کمک می کنند. اگر آرمی شوی از ایران می روی نمی توانی جذب جامعه مقصد شوی. اگر نمی توانی جذب شوی و وزن روابط هم این قدر مهم است پس بدان وقتی بروی مجبوری با جامعه ایرانی ارتباط داشته باشی که اشتراکات فلفی ایرانی است. می گوید تأیید مثبت گرفتن هم خیلی در شادکامی مهم است. تأیید مثبت یعنی کاری که می کنی از نظر خودت ارزشمند باشد. یا از محیطی که در آن هستی باز خود مثبت بگیری. [حال باید ببینیم که مانند یارفتن چه چیزهایی را به دست می آوریم و چه از دست می دهم. [این پژوهش ها برای تصمیم گیری ها کمکمان می کند.

جلال روشنفکر دینی نیست

معرفی کرده اند، در حالی که صائب نیست. اگر این عنوان صائب باشد، قابل اطلاق به شریعتی است و نه به او. دوم چنین گمان شده که اجل اگر مهلتش می داد - با روندی که داشت - به یک مؤمن انقلابی بدل می شد. این گمان هم صائب نیست و ناشی از تمایل ما و نشناختن جلال است و نشناختن روشنفکری.

روشنفکر بود، به معنی دقیق کلمه. در عین حال اذعان داریم که روشنفکری، واجد جلوات و رشحاتی از درگیری وجودی و دغدغه های بنیادی است و این را بیش از هر چیز در جست وجوگری و بی یابانی آن می توان یافت. بر همین اساس می توان دو سوء تفاهم بعضاً مطرح در باب او را هم برطرف کرد؛ نخست اینکه برخی به سهو، او را روشنفکر دینی

نشسته که هم از مدرنیست ها و روشنفکران چپ روزگار خویش متمایز شده است و هم از روشنفکران دینی. تمایز جلال از دسته اول، «درون خیزی» اوست و از دسته دوم، در «خلوص مفهومی» روشنفکری. این استاد دانشگاه در بخشی دیگر از نوشته خود آورده است: جلال، نه تجربه گر گریستاس، بلکه یک

پیوند ۲ حماسه، از شاهنامه تا دفاع مقدس

گزارشی از دیوارنگاره «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» در مشهد

نگار طاهونچی

گزارش روز

«از حماسه دیروز تا حماسه امروز، عنوان دیوارنگاره بولوار فردوسی مشهد است که این روزها دوهنرمند نقاشی دیواری شهرمان مشغول نقش بستن تصاویری برگرفته از شخصیت های اساطیری شاهنامه و چهل تن از شهدای بی سیمچی دوران دفاع مقدس روی آن هستند. روایت داستان های حماسی فردوسی و پیوندان آن با حماسه دوران دفاع مقدس و تصاویر شهدا، رنگی تازه به این دیوار شهر داده است. این نقاشی دیواری هنوز به صورت کامل به پایان نرسیده، اما نوانسته است نگاه رهگذرانی را که پیاده از آنجا عبور می‌کنند یا مردمی که کلافه از ترافیک پشت چراغ قرمز ایستاده اند، برای چند ثانیه به خودش جلب کند.

- نقاشی دیواری با حماسه رستم آغاز می‌شود

احمد منصوب که سرپرستی نقاشی دیواری «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» را برعهده دارد و از سال ۱۳۷۵ فعالیت های هنری اش را با کشیدن تصاویری از شهدا روی پارچه، بوم و دیوار آغاز کرده است، به خبرنگار شهرآرآ می‌گوید: این دیوارنگاره به درخواست دبیرخانه کنگره ملی شهدا و با پشتیبانی شهرداری طراحی شده و کشیدن این تصاویر از مردادماه با تصاویر حماسی از رستم آغاز شده است و تکمیل نقاشی های این دیوار تا دی ماه ادامه خواهد داشت. وی با اشاره به اینکه این دیوارنگاره با آثار دیگرش متفاوت است، بیان می‌کند: فردوسی با سرودن شاهنامه و خلق شخصیت های بزرگی مانند رستم که واجد صفات خوبی مثل ایران دوستی، شجاعت و پهلوانی هستند، حماسه ایرانی را جاودانه کرد. از طرفی، شهدای دوران دفاع مقدس نیز به شعر «چو ایران نباشد تن من مباد» از این شاعر معنای دیگری بخشیدند و ایران را با حماسه ای دیگر در مقابل بیگانگان حفظ کردند.

منصوب ادامه می‌دهد: دیوار یادگان مجاہرات سپاه امام رضا(ع) در بولوار فردوسی، فضا و موقعیت مناسبی برای کشیدن تصاویر شاهنامه فردوسی و نیز تئمال شهدا داشت و باتوجه به ابعاد این دیوار تصمیم گرفتیم نقاشی را با تکنیکی متفاوت کار کنیم. این نقاش در باره تکنیک های استفاده شده برای این دیواری افزایش داد، برای اینکه حماسه ایثارگری شهدا بهتر بین مردم ترویج یابد و تأثیرگذار باشد، این موضوع را به حماسه فردوسی پیوند زدیم. در بعضی قسمت های این دیوار از نگاره هایی استفاده کردیم که متعلق به هفتصد سال پیش و مربوط به شاهنامه بایسنقری بودند و در بعضی قسمت ها نیز از تکنیک استاد فرشچیان استفاده کردیم.

- تلفیقی از نگارگری دیروز و امروز

وی در ادامه می‌گوید: برای کشیدن این تصاویر، پژوهش های زیادی بین آثار نگارگری ایرانی و همچنین آرامگاه فردوسی انجام دادیم. در آرامگاه فردوسی به دنبال المان و نشانه ها بودیم و تصمیم گرفتیم براساس نیاز محتوایی اثر، از تکنیک نگارگری استفاده کنیم.

منصوب درباره مضمون دیوارنگاره «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» توضیح می‌دهد: محتوای دیوارنگاره با شاهنامه فردوسی آغاز می‌شود و به تاریخ معاصر پیوند می‌خورد. در ابتدای دیوارنگاره، فردوسی و رستم در کرانه ای ایستاده اند و فردوسی شعر «چو ایران نباشد تن من مباد» را می‌سراید. در ادامه این اثر هم رزمنده های ایرانی در میان آتش و دود دیده می‌شوند که در جنگ با دشمن پیروز شده اند.

وی ادامه می‌دهد: بعد از این تصاویر، به شهدای بی سیمچی دوران جنگ می‌رسیم. روی این دیوار از میان ۱۷۰ شهید، قرار است تصویر ۴ شهید کشیده شود. اولین تصویر مربوط به شهید تاتاری است که در سال ۱۳۵۹ به شهادت رسیده است.

این هنرمند نقاش با اشاره به اینکه هدف ما در ترسیم چهره های شهدا این بوده است که به سبک رئال نزدیک باشد، می‌گوید: وقتی کار به واقعیت نزدیک باشد، مردم با آن ارتباط خوبی برقرار می‌کنند.

برای کشیدن تصویر هر شهید صرفاً از عکس های پرسنلی استفاده نکردیم و در فضا آرای این تابلوها گاهی از ذهن و فضا آرای تمثیلی نیز استفاده کرده ایم.

- خلق نقاشی حماسی با تلفیقی از ایده پردازی

ناصر علی آبادی دیگر نقاش دیوارنگاره «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» است. او با بیان اینکه این دیوارنگاره، تلفیقی از هنرهای مختلف است، می‌گوید: در شکل‌گیری این اثر، سبک نقاشی ایرانی و واقع‌گرا به کار گرفته شده که استفاده از کوزه، شاخه درخت و تکثیر شکوفه در پس زمینه ای که برای تمثال هر شهید استفاده می‌کنیم، از شاخص های آن است.

وی ادامه می‌دهد: برای اجرا و طراحی این دیوار سعی کردیم مطالعه تصویری داشته باشیم و از تصاویر مجسمه های آرامگاه فردوسی نیز برای طراحی در این دیوار استفاده کنیم. همه تلاش ما برای ترسیم چهره شهدا این بود که کار به نحوی باشد که حق مطلب برای ایثارگری ها و رشادت های آنان ادا شود.

این نقاش مشهدی با بیان اینکه مردم مشهد از آثار هنری با کیفیت استقبال می‌کنند، می‌گوید: در زمان تولید این اثر، استقبال مردم خوب بود و همه از کارآرایی بودند. انجام چنین کارهای هنری می‌تواند در فرهنگ سازی مؤثر باشد، زیرا وقتی

ترسیم حماسه دیروز و امروز با سبکی فاخر

جشنواره «روشنای شهر» است.

وی ادامه می‌دهد: این دیوارنگاره در مترا هفتاد مترمربع و با نگاهی خلاقانه، لاوری های چهل شهید بی سیمچی دوران جنگ را روایت می‌کند و از لحاظ سبک هنری که برای ترسیم آن به کار

رفته، کاری ویژه و فاخر است. رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد با بیان اینکه حماسه ایرانی از دوران فردوسی تا جنگ تحمیلی محور این نقاشی دیواری است، تصریح می‌کند: در این تصاویر، نبردهای مختلفی قابل ارائه رستم تا شهدای دوران جنگ به شیوه ای ظریف کار شده که همین موضوع نیز ارزشی ویژه به فضای هنری شهر بخشیده است.

کنار آب و نخل به شهادت رسیده است، ما نیز همان فضا را روی دیوار ترسیم کردیم.

وی با اشاره به تفاوت های دیوارنگاره «از حماسه دیروز تا حماسه امروز» با سایر نقاشی دیواری های مشهد، می‌گوید: چند سال است که کار هنری در مشهد با تکرار همراه است و ماسعی کرده ایم این رویه تکراری را بشکنیم و کاری جدید به مردم ارائه دهیم. هر بار که قرار است کاری در مشهد اجرا شود، مسئولان از ما می‌خواهند طرح بیاوریم و آنان طرح را تأیید کنند، در حالی که طرح این دیوارنگاره قابل ارائه نبود و ما باید پژوهش های زیادی انجام می‌دادیم و از مسئولان خواستیم برای اجرای این کار به ما اعتماد کنند و نتیجه این اعتماد، انجام یک کار هنری خوب و نیز استقبال مردم شد.

مردم کار هنری خوبی می‌بینند، سعی می‌کنند آن را حفظ کنند.

- روال های تکراری را شکستیم

علی آبادی درباره طراحی تصاویر شهدا بیان می‌کند: از خانواده های هر شهید خواستیم عکس هایی از شهید را در اختیار ما قرار دهند تا با روحیات او آشنا شویم. مثلاً شهیدی در سنگر است یا شهیدی در کنار لوازم کارش در حال نوشتن است و سپس با استفاده از تخیل و ذهن، برای کشیدن تصویر هر شهید فضا آرای کردیم. علاوه بر این موضوع، فضایی را که هر شهیدی در آن به شهادت رسیده است نیز برای اینکه مخاطبان بهتر با آن ارتباط برقرار کنند، ترسیم کردیم. مثلاً اگر شهیدی در نیزار یا شهیدی در

فروش ۲ میلیاردی «اخت الرضا» در اکران سیار

فیلم سینمایی «اخت الرضا» به کارگردانی سیدمجتبی طباطبایی که توسط سازمان سینمایی سوره تولید شده، علاوه بر فروش در سالن های سینمایی، به صورت اکران سیار در دسترس مخاطبان قرار گرفته و فروش آن در مجموع در سینما و اکران

سیار تاکنون از ۲ میلیارد تومان عبور کرده است. از این عدد، بیش از ۶۶۴ میلیون تومان مربوط به فروش از طریق اکران های سیار بوده است. در ایام سوگواری فاطمیه تخفیفی برای اکران سیار فیلم سینمایی «اخت الرضا» فراهم شده است و متقاضیان می‌توانند برای هماهنگی اکران سیار فیلم سینمایی «اخت الرضا» به وبگاه esayar.ir مراجعه کنند یا شماره ۰۵۸۰۳۰۴۱۰۳ تماس بگیرند.

آغاز اکران آنلاین فیلم «اینان»

فیلم سینمایی «اینان» به کارگردانی رهبر قنبری و تهیه‌کنندگی علی برادری آذرماه سال گذشته در سینماهای هنر و تجربه روی پرده رفت و پس از حدود یک سال، اکران آنلاین آن از ۱۸ آذر در وبگاه «هاشور» آغاز شد. فیلم «اینان» در شهر مشهد ساخته شده

است و داستان عماد، جوانی سی ساله را روایت می‌کند که برادرش نیازمند اهدای عضو است. عماد برای یافتن عضو پیوندی راهی مشهد می‌شود، اما این سفر طولانی و غیرمنتظره تجربیات و آشنایی با افرادی را در پی دارد که باورهای قبلی اش را به چالش می‌کشد و عشقی زمینی او را به درکی تازه از زندگی می‌رساند. علی برادری، الهه جعفری، صبا سهیلی، سپیده ارمان و مرتضی قراغانی به عنوان بازیگران اصلی این فیلم در کنار جمعی از بازیگران سینما و تئاتر خراسان از جمله احمد ریحانه، علیرضا ضیاء جمنی، شاپور ترکمن سرابی، علیرضا سنایی، زهره‌مادی، الهه‌پژوهی، صدیقه‌چک، کبری شمس، محمود کریمی، غلامرضا پورموسی و علی عسگرزاده به ایفای نقش پرداخته‌اند.

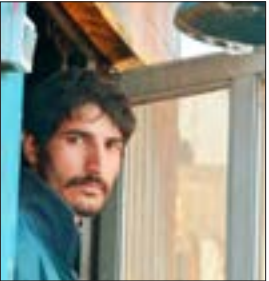
تصورپردازی «نون خ» به چاپبار رسید

فصل جدید مجموعه طنز «نون خ» بعد از گذشت مدتی از تصویرپردازی اش در اطراف تهران، به چاپبار رسیده است. در فصل پنجم، «نون خ» مردم سیستان و بلوچستان و بعد از آن، کرستان و کرمان هم میزبان گروه تولید این سریال خواهند بود. توجه به

محورهایی همچون محیط زیست، میراث فرهنگی و مسائل اقوام همچنان در دستورکار سعید آقاخانی و عوامل «نون خ» است. فصل پنجم سریال «نون خ» شامل ۲۵ قسمت است و پخش آن هم زمان با ماه رمضان شروع می‌شود و ادامه آن در نوروز ۱۴۰۳ روی آنتن شبکه یک می‌رود.

«نگهبان شب» واجد شرایط رقابت در اسکار شد

با اعلام اسامی فهرست ۸۸ فیلم اولیه در شاخه بهترین فیلم بین المللی اسکار ۲۰۲۴ از سوی آکادمی علوم و هنرهای سینمایی، فیلم سینمایی «نگهبان شب» به کارگردانی سید رضا میرکریمی واجد شرایط رقابت در این جایزه شد. از بین کشورهای

شرکت کنند در رقابت اسکار ۲۰۲۴، نمایندگان کشورهای قزاقستان، کوبا و هنگ کنگ واجد شرایط شناخته نشدند. فهرست پانزده نامزد اولیه این شاخه روز ۲۱ دسامبر (۳۰ آذر) اعلام می‌شود.

صابر ابر با فرهاد اصلانی در «لاک پشت» هم بازی شد

فیلم سینمایی «لاک پشت» با بازی صابر ابر مراحل فنی راسبری می‌کند. چندی پیش تصاویری از فرهاد اصلانی، نازنین بیاتی و نازنین کریمی به عنوان دیگر بازیگران اصلی این فیلم سینمایی منتشر شده بود. این فیلم به عنوان سومین اثر بلند سینمایی

بهمن کامیار در مقام کارگردان پس از فیلم های «مرداد» و «دروجه حامل»، درامی روان شناسانه با فضایی متفاوت محسوب می‌شود.

فیروز کریمی به سریال «سلمان فارسی» پیوست

فیروز کریمی به زودی قرار است در سریال تاریخی «سلمان فارسی» به کارگردانی داوود میرباقری جلودوربین برود. به گزارش خبرآنلاین، سریال «سلمان فارسی» به کارگردانی داوود میرباقری قرار است سال ۱۴۰۵ از تلویزیون پخش شود. این

سریال که این روزها مراحل فیلم برداری اش در شهرک غزالی سپری می‌شود، تاکنون حدود ۱۵۰ بازیگر تئاتری و بومی داشته است.

ایمنی حیات در ارتفاع

توصیه‌ها و هشدارهایی که پشت‌بام، حیاط و تراس خانه‌ها را امن‌تر از همیشه می‌سازد

سمیرا شاهیان | در خانه‌های آپارتمانی کوچک امروزی، پشت‌بام‌ها دیگر سطحی بدون استفاده نیستند که فقط میزبان بساط گرمای تابستان و برف زمستان باشند، بلکه کارکردی مشابه حیاط‌های قدیمی را پیدا کرده‌اند و محل شب‌نشینی‌ها، هواخوری‌ها، رفت‌و‌روهای سالیانه و... هستند. از طرفی پشت‌بام‌ها یک فضای عمومی در ساختمان‌ها هستند که همه ساکنان حق استفاده از آن را دارند، یعنی اهمیتی ندارد واحد مسکونی شما چهل و پنج یا دویست مترمربع باشد یا در طبقه اول یا دهم، بلکه اگر به قوانین ساختمان یا بپند و مبلغ شارژ ماهیانه را پرداخت کرده باشید امکان استفاده از آن را دارید. مستأجر و مالک هم ندارد، ولی ضروری است به حقوق دیگر ساکنان و رعایت نکته‌های ایمنی توجه داشته باشید. تراس و حیاط خلوت هم جزو دیگر بخش‌های آپارتمان‌های امروزی است که قصد داریم در این مطلب درباره جنبه‌های ایمنی در هر سه بخش بیشتر بدانیم. البته این نکته را به خاطر بسپاریم در منازل آپارتمانی، استفاده از فضای پشت‌بام دارای قوانین و ضوابطی است که بهتر است از آن‌ها خطی نکنیم و اگر بنا به هر دلیلی مجبور به استفاده از این فضا بودیم قوانین را به درستی رعایت کنیم.

قوانین حضور در پشت‌بام را جدی بگیرید

برای بسیاری امکان رفت و آمد از پله‌های آپارتمانی که در آن زندگی می‌کنند بسیار سخت است. این گروه افراد برای چند دقیقه قدم زدن یا ساعتی از روز آفتاب گرفتن و دقایقی ورزش‌های ذهنی و تمرکزی انجام دادند. می‌توانند بدون کمترین مزاحمتی به پشت‌بام بروند. البته دو نکته را در نظر داشته باشید، نخست اینکه پشت‌بام، لبه یا جان‌پناه داشته باشد و دوم اینکه انجام برخی از ورزش‌ها مانند والیبال یا بدمینتون روی پشت‌بام نه تنها اقدام مناسبی نیست که خطرناک هم هست، زیرا اگر فرد به عقب حرکت کند، امکان دارد از پشت‌بام به پایین پرت شود. در زمان ورزش کردن روی پشت‌بام باید از لبه‌ها و پریدگی‌های ساختمان فاصله بگیرید و در قسمتی که فاصله مناسبی از پرتگاه‌ها دارد ورزش کنید.

خطرهای احتمالی را از سرراه بردارید

وقتی قصد دارید به پشت‌بام بروید و خردسالی همراه شماست مراقب باشید دور از چشم شما نباشد و اگر لبه‌های بام، دیوار یا توده‌های محافظ ندارد هرگز دست کودک را رها نکنید. در صورتی که دیواره‌های ایمن در لبه‌های پشت‌بام ساخته شده است، حتما محیط را از جنبه‌های دیگر ایمنی برای حضور کودک بررسی کنید. برای نمونه سیم‌برقی‌رها یا دریچه‌کولری باز نباشد. برای بازی کودکان روی بام و در حیاط خلوت ضروری است ایند خطرات احتمالی محیط را واریسی کنید. معمولاً در این بخش‌های خانه، شیلنگ‌های آب و ابزارهای فنی رها شده‌اند و در روی زمین اشیای خطرناک مانند خرده‌شیشه و میخ که می‌تواند آسیب‌زا باشد، وجود دارد. همچنین گیاهان و موجودات روی بام و داخل حیاط از جمله پیچ‌ک که می‌تواند سمی باشد و مورچه‌های آتشین و لانه‌زن‌بورها احتمال خطر دارند که باید مراقب باشید.

بام و حیاط را برای کودکان ایمن کنید

کودکان از حوادث بی‌خبرند و در زمان بازی پراز جنب و جوش هستند. حضور یک فرد بزرگ سال که حواشی به بچه‌ها باشد در زمان بازی آن‌ها در حیاط خلوت و روی پشت‌بام ضروری است. درست است که پشت‌بام و حیاط خلوت به ویژه در خانه‌های شخصی، بخشی از خانه محسوب می‌شود، ولی اگر مراقب نباشیم احتمال سقوط یا برق‌گرفتگی در این بخش‌های خانه زیاد است. در صورتی که قصد دارید برای جریان کمبود محیط بازی کودکان، حیاط یا بام را در اختیارشان بگذارید باید ابتدا این نکته‌های ایمنی را رعایت کنید.

➡ اگر میله‌ای در محیط وجود دارد آن را با لیاف نرم بپوشانید تا در زمان برخورد کودکان با آن آسیبی به آن‌ها وارد نشود.

➡ پله‌های حیاط و راه‌پشت‌بام نرده‌گذاری شوند تا در زمان رفت و آمد کودکان امنیت آن‌ها حفظ شود.

➡ کف بام، حیاط خلوت و تراس اگر قرار است جای بازی کودکان باشد بهتر است سنگ یا سرامیک باشد تا به راحتی بتوانید با یک دستمال نم‌دار یا تی‌آنجا را تمیز کنید. در صورت بسته بودن فضا هم می‌توانید از موکت یا چمن‌های مصنوعی استفاده کنید تا در زمان زمین‌خوردن کودکان آسیب جدی به آن‌ها وارد نشود.

➡ سرویس بهداشتی در داخل حیاط خلوت یا روی پشت‌بام را بررسی کنید که تمیز و خشک باشد تا آلودگی یا خطر لیز خوردگی برای کودک نداشته باشد.

➡ به کودکان بیاموزید در زمان بازی از دعو کردن و زد و خورد و کارهای خطرناک بپرهیزند و مواظب کوچک‌ترها باشند.

مراقب وسایل در بالکن و حیاط باشید

اگر از آن دسته افرادی هستید که به روز می‌آید فکر می‌کنید و ممکن است بطری بنزین در حیاط داشته باشید حواستان باشد که بطری‌های بنزین در پشت‌پنجره‌ای که آفتاب روی آن‌ها می‌تابد ممکن است آتش بگیرند. بنابراین از قرار دادن این نوع مایعات در بالکن و حیاط خودداری کنید. همچنین اگر قصد دارید برای چند روز خانه را ترک کنید پیش از این کار هر وسیله اضافی که در تراس و بالکن گذاشته‌اید را بردارید، زیرا احتمال دارد در اثر ورزش باد، اجسام روی سر عابران سقوط کنند یا مواد اشتعال‌زا، آتش‌سوزی به وجود بیاورند.

حیاط خلوت

حیاط خلوت به فضای آزاد و بدون سقفی گفته می‌شود که در بخشی از محوطه ساختمان قرار دارد و به صورت مشاع و اختصاصی از آنجا استفاده می‌شود. در یک مجتمع مسکونی همه افراد ساکن می‌توانند بر اساس ضوابط ساختمان از این بخش استفاده کنند، ولی اگر حیاط خلوت اختصاصی باشد و در سند مالکیت یکی از ساکنان قید شده باشد فقط مالک این بخش حق استفاده و انحصار این بخش را دارد.

حیاط خلوت

سال‌هاست که نصب آنتن‌های مخابراتی در پشت‌بام‌ها رایج شده است. برای نصب این آنتن‌ها هیئت مدیره ساختمان نمی‌تواند به تنهایی تصمیم بگیرد مگر اینکه در اساسنامه چنین اجازه‌ای داده شده باشد. همچنین در صورت داشتن اجازه، آنتن باید با مجوز وزارت بهداشت باشد و بی‌ضرر بودن امواج آن تأیید شده باشد. اگر در اساسنامه ساختمان چنین موردی قید نشده باشد موضوع باید در جلسه‌ای مشترک طرح و رأی‌گیری و در صورت موافقت ساکنان اجرایی شود.

سلامتی را در پشت‌بام هزینه نکنید

سال‌هاست که نصب آنتن‌های مخابراتی در پشت‌بام‌ها رایج شده است. برای نصب این آنتن‌ها هیئت مدیره ساختمان نمی‌تواند به تنهایی تصمیم بگیرد مگر اینکه در اساسنامه چنین اجازه‌ای داده شده باشد. همچنین در صورت داشتن اجازه، آنتن باید با مجوز وزارت بهداشت باشد و بی‌ضرر بودن امواج آن تأیید شده باشد. اگر در اساسنامه ساختمان چنین موردی قید نشده باشد موضوع باید در جلسه‌ای مشترک طرح و رأی‌گیری و در صورت موافقت ساکنان اجرایی شود.

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

شماره ۱۲

رژیم غذایی

فرنی بلغور جو دوسر، تأمین‌کننده فیبر

شادفر

فرنی یا بلغور جو دوسر یک میان وعده و صبحانه سالم است که با اضافه کردن ترکیب‌های مقوی مانند میوه، عسل، کشمش و مغزها تبدیل به معجونی مقوی برای کودکان و بزرگسالان می‌شود. جو دوسر در این خوراک مغذی، یکی از سالم‌ترین غلات است که ترکیب خوبی از همه درشت‌مغذی‌ها و ریزمغذی‌ها دارد. این دانه‌های گرم‌رنگ، بدون گلوتن و منبع عالی ویتامین، مواد معدنی، فیبر و آنتی‌اکسیدان‌ها سبب می‌شوند فیبر بدن تأمین شود. مطالعات نشان می‌دهد که جو دوسر فایده زیادی برای سلامتی دارد و به کم کردن وزن، افزایش عضله‌سازی، کاهش سطح قند خون و کاهش خطر بیماری‌های قلبی کمک می‌کند. فیبر موجود در این غذا به حرکات روده و دفع بهتر و جلوگیری از یبوست نیز کمک می‌کند.

مواد لازم

بلغور جو دوسر: ۵۰ گرم
شیر: یک چهارم لیوان دسته‌دار
سیب درختی: ۱ عدد
عسل: ۱ قاشق مرباخوری یا بیشتر

دستور تهیه

۱. پخت سیب: در نخستین مرحله از درست کردن فرنی بلغور جو دوسر با سیب، جو دوسر را از شب قبل بخیسانید. سیب را بشویید. پوست سیب را جدا و آن را خرد کنید. سپس سیب را به مدت ۳ تا ۴ دقیقه در مایکروویو قرار دهید تا بپزد. اگر به مایکروویو دسترسی ندارید، می‌توانید سیب را داخل قابلمه آب جوش بریزید و بپزید.

۲. پختن بلغور جو دوسر: در این مرحله باید بلغور جو دوسر را در یک قابلمه بریزید و مقداری آب و کمی نمک به آن اضافه کنید. صبر کنید تا آب شروع به جوشیدن کند و جو مقداری بپزد. سپس شیر را اضافه و صبر کنید تا شیر هم بجوشد. در این مرحله باید شعله‌گاز را کم کنید و در قابلمه را به صورت نیمه روی آن قرار دهید تا جو دوسر به خوبی بپزد.

۳. آماده کردن فرنی بلغور جو دوسر: بعد از حدود ۵ تا ۷ دقیقه که جو دوسر به خوبی پخت، سیب پخته شده را با پشت قاشق له و همراه با عسل به فرنی اضافه کنید. برای تزئین این فرنی می‌توانید از مقداری دارچین و سیب خرد شده استفاده کنید.

کالری شمار

ماده غذایی	اندازه	میزان انرژی
فرنی بلغور جو دوسر با سیب	۱۰۰ گرم	۱۱۹ کیلوکالری
بلغور جو دوسر	یک فنجان	۱۵۲ کالری
سیب	۱۰۰ گرم	۵۰ کالری
شیر	یک فنجان	۱۴۹ کالری
عسل	۱۰۰ گرم	۳۲۵ کالری

تیک سلامتی

بیماران قلبی ماهی‌های چرب بخورند

یزدی نتایج تحقیق مؤسسه کارولینسکا سوئد نشان می‌دهد افرادی که سابقه خانوادگی بیماری قلبی عروقی دارند، از خوردن ماهی‌های چرب بیشتر از دیگران سود می‌برند.

همچنین به گفته انجمن قلب آمریکا، اسیدهای چرب امگا ۳ با ایجاد سیستم ایمنی قوی تر کاهش التهاب، کاهش فشار خون و بهبود میزان کلسترول مرتبط هستند.

در این مطالعه جدید افرادی که دارای سطوح پایین اسیدهای چرب امگا ۳ به علاوه سابقه خانوادگی مشکلات قلبی هستند، خطر ابتلا به بیماری قلبی بیش از ۴۰ درصد در آن‌ها افزایش می‌یابد.

با این حال، اگر فردی میزان کافی از اسیدهای چرب امگا ۳ داشته باشد در صورت داشتن سابقه قلبی خانوادگی، خطر ابتلا ۲۵ درصد افزایش می‌یابد.

پرسش از شما، پاسخ از ما

همراهان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود با موضوع پزشکی، روان‌شناسی و شخصیت‌شناسی را به روش‌های زیر با ما در میان بگذارید و در کوتاه‌ترین زمان ممکن پاسخ آن‌ها را در همین صفحه مشاهده کنید.

پيامک: ۳۰۰۷۲۸۹ | پيام‌رسان: ۰۵۴۶۵۸۰۶۰

مشروطی دانشگاه در آزمون مادری

گزارش روز

سکینه تاجی روزنامه‌نگار

تصویری که این روزها رسانه‌ها از زنان و مادران موفق می‌سازند و منتشر می‌کنند تصویر زنانه‌ای است فرهیخته‌و در حال تحصیل که هم زمان در نقش مادری نیز به خوبی عمل می‌کنند. در چند سال اخیر و با توجه به بحث فرزندآوری و سیاست‌های تشویقی آن، نمونه‌هایی از زنان موفق معرفی می‌شوند که در مسیر کسب علم و آگاهی قدم برمی‌دارند، به عنوان کنشگر، فعالان امور فرهنگی و اجتماعی اند و در کنار همه این‌ها مادر چند فرزند نیز هستند؛ مادران جویای علمی که به عنوان الگوی زن مسلمان آگاه از آن‌ها تجلیل می‌شود. اما ز چالش‌های مادری در زمانه دانشجویی و از فراز و نشیب‌هایی که در راه تحصیل دارند و حمایت‌هایی که قول آن‌ها در قوانین و مقررات داده می‌شود- اما به شایستگی اجرایی نمی‌شوند- کمتر سخن می‌رود. در این گزارش پای صحبت چند مادر دانشجو از دانشگاه‌های مختلف مشهد نشسته ایم تا مشکلاتشان را از زبان خودشان بشنویم.

مادر و کودک، باهم، به سمت دانشگاه

برای امتحانات هم موافقت شده است تا در صورت هم‌زمانی با وقت زایمان و دوران نقاهت بعد از آن، فرصت امتحان دوباره را داشته باشیم.» از مهدکودک با وجود فضایی برای نگهداری کودکان در دانشگاه می‌پرسم. خانم ضابط جزو جمعی بوده که در سال گذشته با پیگیری‌های مستمر و با اصرار فراوان توانسته است یک اتاق، تحت عنوان اتاق مادر و کودک از دانشگاه بگیرد و با هماهنگی مربی و پرستار به شکلی مستقل و خودگردان آن را برای مادرانی که مجبورند با کودک خود به دانشگاه بیایند، آماده کند، «اولین قدم این است که مادر بتواند با کودک به دانشگاه بیاید و حداقل برای چند ساعت دغدغه مراقبت از او را نداشته باشد، به قول معروف راه مهدکودک و دانشگاه یکی باشد. در قدم بعد روحیه پذیرش یک مادر دانشجو باید در بین اساتید و دیگر دانشجویان پرورش یابد. سخت‌گیری‌های بیش از حد و حس درک‌نشدن برای مادران در حین تحصیل بار اضافه‌ای است بر دوش آن‌ها.»

خانم ضابط دانشجوی مقطع کارشناسی دانشگاه علوم قرآنی مشهد در رشته علوم قرآن و حدیث است. او مادر دو فرزند ۷ و ۹ ساله و اکنون در ماه آخر بارداری فرزند سومش است. خانم ضابط از افرادی است که در دانشگاه پیگیر اجرا شدن ابلاغیه وزارت علوم برای برگزاری غیرحضوری کلاس‌ها برای مادران بوده است. بخش نامه‌ای با موضوع موارد قانونی و مصوبات معاونت آموزشی وزارت علوم در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت که در آن امکان آموزش غیرحضوری برای دانشجویان مادر پیش‌بینی شده است و بر اساس آن، دانشگاه‌ها باید با تقاضای دانشجویان مادر باردار یا دارای فرزند زیر سه سال برای آموزش مجازی یا غیرحضوری برای گذراندن واحدهای دروس نظری دوره تحصیل موافقت کنند، «در دانشگاه ما کلاس‌ها هنوز به شکل مجازی برگزار نمی‌شوند، اما قرار است غیبت‌های بیش از حد مجاز دانشجویان مادر لحاظ نشود.

مادری و مرخصی‌های بی‌دغدغه

بهتر کرده است و آن‌ها بدون دغدغه سنواتی شدن می‌توانند به تحصیل ادامه دهند. تا اینجا کار دانشگاه مطهری نقش حمایتی بیشتری در ارتباط با دانشجویان مادر خود داشته است. از خانم غفاری درباره وجود مهدکودک و شرایط نگهداری کودکان در دانشگاه می‌پرسم. در پاسخ می‌گوید که دانشگاه مطهری تا سال ۹۸ مهدکودکی مختص دانشجویان داشت، اما بعد از شیوع کرونا و غیرحضوری شدن دانشگاه و برپیده شدن مهدکودک‌ها، حالا هر سال با شروع هر ترم، دانشگاه نظر سنجی می‌کند و از دانشجویان می‌پرسد که چند نفر متقاضی تشکیل مهدکودک هستند و چون اغلب مادران از خدمات غیرحضوری استفاده می‌کنند، مهدکودک به حد نصاب تشکیل نمی‌رسد و عملاً احساس نیاز نمی‌شود.

خانم غفاری دانشجوی دانشگاه شهید مطهری در رشته روان‌شناسی و مشاوره است. او مادر دو فرزند است و فرزند دوم خود را سال گذشته در ترم هفتم کارشناسی به دنیا آورده است. خانم غفاری معتقد است بهترین حمایتی که دانشگاه شهید مطهری از مادران دانشجو می‌کند این است که در دوران بارداری و تا سه سالگی کودک، امکان تحصیل غیرحضوری برایشان فراهم شده است؛ همچنین این قانون که دانشگاه‌ها باید با تقاضای کتبی دانشجویان مادر باردار برای مرخصی یک نیم‌سال تحصیلی قبل از زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی و تقاضای مرخصی دانشجویان مادر دارای فرزند زیر دو سال، حداکثر تا چهار نیم‌سال تحصیلی، بدون احتساب در سنوات تحصیلی، موافقت کند، خیلی شرایط را برای مادران

تحصیل مادران، در گرو حمایت خانواده

و ثابت هر روز در مهدکودک حضور یابد که این مسئله با توجه به دوری راه، از نظر اقتصادی بصره نیست و همچنین به دلیل شهرستانی بودن برخی مادران، این امکان وجود ندارد. علاوه بر این، این مهدکودک‌ها در بحث هزینه‌ها و شرایط دیگر، فرق چندانی با دیگر مهدها ندارند. او به حمایت خانواده خود اشاره ویژه‌ای دارد و تأکید می‌کند که اگر مادرش نبود، امکان ادامه تحصیل نداشت؛ «اکنون تحصیل زنان در گرو حمایت خانواده و اطرافیان است که البته این نعمت برای همه فراهم نیست و در حداقلی‌ترین حالت ممکن اگر مادر محصل، کسی را برای مراقبت از کودکان نداشته باشد، عملاً باید تحصیل را (که یک حق بدیهی و اولیه است) ببوسد و کنار بگذارد، با وجود همه تأکیدی که بر بحث حضور و فعالیت زن در اجتماع می‌شود، ابتدایی‌ترین مسئله در این راه که همان نگهداری از کودک برای چند ساعت در هفته است، همچنان

خانم خوش بین دانشجوی دکتری دانشگاه فردوسی است که با دو فرزند خردسال مشغول به تحصیل است. اولین چیزی که خانم خوش بین درباره حمایت دانشگاه از مادران دانشجو می‌گوید، پیامک‌هایی است که دریافت کرده‌اند، «در این یک سال چندین پیامک برای حضور در اردوهای خانوادگی دریافت کرده‌ام. همه می‌دانند که یک مادر دانشجو با دو فرزند معمولاً زمان فراغت برای رفتن به اردو ندارد و عجیب‌ترین خدمت دانشگاه راه‌انداختن همین اردوهاست، با توجه به اطلاعاتی که در گذشته داشتیم، مهدکودک این دانشگاه صرفاً مخصوص فرزندان اساتید و کارکنان است. از خانم خوش بین می‌پرسم که آیا شرایط مهدکودک تغییر کرده است. می‌گوید: تا قبل از این اولویت ثبت نام در مهدکودک دانشگاه با مادران شاغل بوده است، البته امسال برای دانشجویان نیز ظرفیت‌هایی در نظر گرفته‌اند. اما همچنان به شکل روزانه یا ساعتی پذیرش ندارند. در صورت ثبت نام، کودک باید به شکل منظم

صندوق رفاه دانشجویان، در قسمت وام‌های ضروری گزینه‌ای با عنوان تولد فرزند دارد که پس از زایمان و یا ارائه مدارک بیمارستان می‌توان این وام را دریافت کرد.

- نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها در راستای جوانی جمعیت و فرزندآوری به مادران دانشجو باردار یا بچه‌دار متولد سال ۱۴۰۱ به بعد هدیه می‌دهد. این هدایا شامل کارت هدیه یک میلیون تومانی به مادر، تسهیلات پانزده میلیون تومانی، سپرده دومیلیون تومانی

عکس: مهدی غلام‌زبان/شهرار

مشکلات زنانه، قوانین مردانه

که هیچ نهاد و سازمانی، چه دولتی و چه غیردولتی، زیر بار اجرایی کردن آن نمی‌روند، برای مثال تسهیلات کاری مربوط به زمان بارداری، زایمان و شیردهی برای زنان شاغل وجود دارد، اما به دلیل نگاه سود و زیانی به این قضیه، معمولاً مدیران در مجموعه خود زیر بار اجرا کردن آن نمی‌روند، مثلاً مرخصی زایمان، زمان شیر، تخفیف ساعت‌های شیفت و... در این زمینه هم سلیقه مدیران دخیل است. اگر کارمندان خانم برای گرفتن حق حقوق خود کمی تلاش کنند، اولین گزینه‌ای که رو می‌آید، این است که اصلاً چرا باید نیروی خانم گرفت. می‌گویند کار راه‌کارمند مرد می‌سپاریم که این دغدغه‌ها را هم نداشته باشیم. تا وقتی فرهنگ مردسالارانه باشد، حتی وجود قانون هم مشکلی را حل نمی‌کند. قانونی که مردان بدون فهم اساسی مشکلات زنان تصویب می‌کنند، مخصوصاً در بحث تحصیل و اشتغال زنان، ضمانت اجرایی ندارد. خود من که در زمان اشتغال مادر شدم، به دنبال استفاده از هیچ یک از قوانین حمایتی نرفتم؛ چون ترسیدم،

فریبا صادق دانشجویی مشهدی است که در رشته علوم ارتباطات در مقطع ارشد دانشگاه آزاد اسلامی مشغول تحصیل است. او مادر دو فرزند و شاغل است و برای ما از مشقت مدیریت هم زمان نقش‌هایی که مادران دانشجو و شاغل دارند این‌طور می‌گوید: «همیشه نگاه دیگران به فعالیت زن نگاه خاصی است، مثبت یا منفی بودنش فرقی نمی‌کند. اما همین که قید زن بودن می‌آید، آن مسئله از معمولی بودن خارج می‌شود، درحالی‌که برای مردان این قبیل مسائل اصلاً مطرح نیست، مثلاً در دانشگاه بعضی اساتید واقعه‌ای مادران دانشجو را دارند، می‌گویند از ازل ترم بگویی تا شرایط شما را بدانیم و با هم کنار بیاییم، اما برخی اساتید هم اتفاقاً بعد از آنکه کمی از مشکلات را می‌فهمند، با دانشجو رفتار بدتری دارند، خانم صادق نبود قوانین را دلیل این چنین رفتارهایی بیان می‌کند و ادامه می‌دهد: «چون قوانین مصوب و معینی در این زمینه نیست، سلیقه فردی و اغراض شخصی وارد می‌شوند، هرچند که در بسیاری موارد، از جمله در بحث اشتغال زنان قوانینی داریم

از دست رفتن کل زحمات ترم

از دست بدهیم، هیچ امکانی برای امتحان مجدد وجود ندارد. دست اساتید هم برای تغییر تاریخ امتحان یا دیگر مسائل بسته است. این مشکلات معمولاً در دانشگاه‌های دولتی کمتر است و اساتاد برای همکاری با دانشجو آزادی عمل بیشتری دارد. من اما در این دانشگاه همکاری شایسته‌ای با مادران ندیدم و باید خیلی اصرار کرد و توضیح داد تا اندکی با شرایط مادر راه بیابند. اگر فرصت امتحان مجدد برای مادران دانشجو فراهم شود، خیلی به ما کمک خواهد شد. به هر حال مادران با اتفاقات پیش‌بینی نشده بیشتری روبه‌رو هستند و از دست دادن حتی یک امتحان در طول ترم، عملاً از دست دادن کل زحمات ترم است.

خانم باوندی دانشجوی دانشگاه پیام‌نور است. او به تازگی مادر شده و غیرحضوری بودن دانشگاه پیام‌نور مناسب شرایط او است، اما الزام برای حضور در کلاس واحدهای عملی، از آن جهت که در اصل دانشجو مرکز فریمان است، برایش با سختی همراه است. می‌پرسم چرا از شرایط مهمانی در مرکز مشهد استفاده نمی‌کنید که در پاسخ به هزینه مهمان شدن، علاوه بر دیگر هزینه‌های ترم اشاره می‌کند. از خانم باوندی می‌پرسم: دوست دارید به دلیل مادر بودن چه حمایتی از سمت دانشگاه دریافت کنید. اومی‌گوید: «به علت سراسری بودن سیستم دانشگاه پیام‌نور، ما برای امتحانات فقط یک فرصت داریم و در صورتی که امتحانی را به هر دلیلی

جدی‌تری صورت بگیرد و با تصویب قوانین حمایتی بیشتر و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها، به شعارهای مطرح‌شده در بحث تکریم زن و برزگداشت مادران جامه عمل پوشانده شود. اینکه مادران بسیاری در نیمه راه تحصیل و در مواجهه با چالش‌های گوناگون توان خود را برای حل مشکلات از دست می‌دهند و قید تحصیل را می‌زنند، نشان از ضعف سیاست‌های حمایت‌گرانه است. تحصیل زنان خصوصاً در مقاطع عالی‌تر امر چندان پذیرفته‌ای نیست و به گفته بسیاری از آن‌ها، ترجیح می‌دهند که پس از اتمام تحصیل در دوره کارشناسی، وارد بازار کار شوند و با اشتغال، باری از دوش خانواده که زیر فشارهای اقتصادی خم شده است، بردارند تا اینکه هزینه‌های تحصیل و چالش‌های متعدد آن را به خانواده تحمیل کنند. مادر شاغل با اختصاص قسمتی از درآمد خود، می‌تواند هزینه نگهداری کودک را فراهم کند، اما مادر دانشجو در ابتدای راه تحصیل با سؤال «کودکم را چه کنم؟» مواجه است.

دغدغه «کودکم را چه کنم؟»

در جمع بندی سخنان این مادران باید گفت چنانچه سیاست‌های کلی نظام چنین است که از مادران انتظار می‌رود هم در میدان علم و عمل، هم در مسئله فرزندپروری موفق عمل کنند، باید حمایت‌های

حمایت‌های مادرانه‌ای که باید بشود

مادر باردار یا دارای فرزند زیر دو سال برای مهمان شدن (حداکثر چهار نیم سال تحصیلی به مؤسسه آموزش عالی هم سطح یا پایین‌تر مورد تقاضا) موافقت کنند.

- امکان آموزش غیرحضوری برای دانشجویان مادر پیش‌بینی شده است و بر اساس آن، دانشگاه مکلف شده است با تقاضای دانشجویان مادر باردار یا دارای فرزند زیر سه سال، جهت آموزش مجازی یا غیرحضوری برای گذراندن واحدهای دروس

مادر هیئت دار ۲۷ معتاد را ترک داد

خانم باشی، هیئت دار باشی و در عزا و شادی اهل بیت (ع) مردم شهرستان رادور هم جمع کنی و از دل این دورهمی‌های مذهبی معتاد هم ترک‌بدهی، آن‌هم نه یک نفر و دو نفر، بلکه به برکت همان هیئت، بانای بازگشت به زندگی ۲۷ معتاد شوی. ماشاء... دارد کارهای خانم زهرا علیرضایی! وقتی زهرا علیرضایی در شهرستان سروستان هیئت الزهرا (س) را راه‌اندازی کرد، مردم نمی‌دانستند قرار است از دل این دورهمی مذهبی چه اتفاقات نایی رقم بخورد. هیئت با گرفت. سفره کرم اهل بیت (ع) در این هیئت زنانه برپا شد و بانای هیئت تصمیم گرفت افراد معتاد محله را به واسطه هیئتی‌ها شناسایی کند و در جلسات مشاوره و با زبان نرم و دلسوزانه راضی‌شان کند برای ترک کردن و با کمک هیئتی‌ها هزینه بستری در کمپشان را هم پرداخت کند. از دل این تصمیم و «یا علی» هیئتی‌ها در این یکی دو سال ۲۷ نفر از بیماری اعتیاد نجات پیدا کرده‌اند و با حمایت هیئتی‌ها زندگی‌شان را از نو ساخته‌اند و آغاز کرده‌اند.

داستان بی‌قراری

مهدی غلام‌زبان روزنامه‌نگار

زندگی در عصر حاضر پر از چالش و استرس است. چه روزهای پرشماری که قلب در سینه آرامش ندارد و آدمی ناخودآگاه هر لحظه در انتظار اتفاق باخبر بدی است که شاید هیچ‌گاه هم به وقوع نپیوندد. اما چه می‌شود کرد؟! از یک طرف خاصیت زندگی‌های امروز است که گویی در آن‌ها همه چیز روی دور تند قرار گرفته است و از طرف دیگر فناوری‌های پیچیده، هیجانات کاذب، رسانه‌ها و هیاهوهای گسترده‌ای که شاید بیشتر آن‌ها در ذات خود

استرس‌آور هم نباشند، ولی اثرات و پیامدهایی دارند که قرار را از انسان می‌گیرند و در دلش شور و تلاطم ایجاد می‌کنند. دلیل دیگر ناآرامی‌ها ریختن قیغ گناه و فراگیر شدن بسیاری از زان‌های اخلاقی است که سبب می‌شود لوح سفید ضمیر انسان را تیره و تار و آرامش را از او سلب کند. فساد مالی و اداری، دروغ و غیبت، ربا و ریا، بی‌حیایی و بی‌بندوباری و هر چیز دیگری که با فطرت پاک آدمی در تضاد است، در صورتی که رواج یابد، درون انسان را به هم می‌ریزد و آرام جان او را می‌گیرد. گاهی آدمی فلسفه واقعی زندگی را فراموش می‌کند و از یاد می‌برد که این دنیا محل گذر است و نباید به آن دل بست و برایش بیشتر از آنچه که شایسته یک زندگی کوتاه و موقت است، دغدغه داشت.

دلیل این همه ناآرامی

دلیل این همه بی‌قراری و ناآرامی راهم در درون انسان جست‌وجو کنید، هم در محیط پیرامون زندگی‌اش. هر کسی در طول زندگی دچار مشکلاتی می‌شود که این مشکلات منجر به استرس، عصبانیت، ترس و دل‌شوره در او می‌شوند. از یک طرف مسائل و چالش‌های محیطی هستند که در رأس آن‌ها پدیده‌های فناورانه و رسانه‌های رنگارنگی اند که در ذات خود هیجانات کاذب ایجاد می‌کنند، همچنین می‌توان به دغدغه‌های معیشتی و اقتصادی اشاره کرد که زندگی عادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، از طرف دیگر درون نهاد انسان است که شاید در مرور زمان به دلایل مختلف از اخلاقی و معنویت فاصله گرفته است و بسیاری از زمان‌هایی را که صرف ارائه خدمات اجتماعی، خدمت به خلق، عبادت و در بیان عامیانه‌تر مسائل معنوی می‌کرد صرف امور دیگری از جمله فضای مجازی، ترافیک، شبکه‌های اجتماعی و مسائلی از این دست می‌کند، از این‌رو هیچ‌گاه به ذهن و ضمیر خود فرصت التیام و آرامش نمی‌دهد و همواره همانند امواج دریا در تلاطم است و وقتی را برای پرداختن به خوشبختی و پرورش مواردی که روح را جلا می‌دهند و آرامش را به همان قلب انسان می‌کنند، اختصاص نمی‌دهد. زمان‌هایی از زندگی وجود دارد که استرس، ترس و دل‌شوره انسان را مغلوب می‌کنند و باید برای غلبه بر آن‌ها راهکار مناسبی پیدا کرد.

برای آرامش قلبی و ذهنی

نباید فراموش کنیم که هر قدر هم وفاداری و اعتماد انسان‌ها به اصول اخلاقی و معنوی کم‌رنگ شود، نیازشان به این موارد تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزایش می‌یابد، حتی اگر از آن‌ها بی‌خبر باشند، یا آن‌ها را نمی‌کنند یا به آن‌ها اعتقادی نداشته باشند. خداوند در قرآن کریم به انسان توصیه می‌کند که نماز را برای ذکر و یاد خدا رزبک را به یاد برساند این همه هیاهوی مادی و جنجال‌های برپا کند، «اقم الصلوة لذكری». سپس همین ذکر را برای دلگرمی و آرامش قلب به فرزندان آدم بشارت می‌دهد: «الَّذِي يَدْعُو اللَّهَ تَطْفِئُ الْقُلُوبُ»، و در نهایت مؤمنانی را که با نفس مطمئن این پیوند را با معبود خویش برقرار می‌کنند، در زمره بندگان و برگزیدگان خویش (درحالی‌که آن‌ها از خدا راضی هستند و خدا از آن‌ها راضی است) به بهشت فرا می‌خواند: «يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمَطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّاتٍ، این قرار و آرامش ارزشمند حاصل پیوند انسان با معبود و فطرت خویش است که او را یاری می‌کند در زندگی خویش آرامش داشته باشد و با توکل به ذات اقدس الهی پشتوانه‌ای محکم برای خودش فراهم کند. پس انسان باید در میان این همه هیاهوی مادی و جنجال‌های رسانه‌ها برای انس با معنویت، عبادت و تفکر، زمانی را اختصاص دهد تا آرامش قلبی و ذهنی را برای خود فراهم سازد.

نگاهی به خطبه حضرت زهرا(س)

پژوهشگر و مدرس
دکتر هادی رستگار مقدم

خطبه حضرت زهرا(س) را باید با واقع‌نگری خواند و برای فهم آن به روایات دیگر و اسناد تاریخی نیز رجوع کرد. تنها با آگاهی از بستر تاریخی و امثال آن می‌توان درک کرد که خطبه ایشان از حد یک سخنرانی حماسی یا اظهار مصیبت و شکایت، فراتر است. این خطبه راحتی نباید به‌عنوان اعتراض به سیاست مالی و اقتصادی دولت که براساس شورایی شکل یافته است یا به‌عنوان موضوع شخصی برسر میراث پیامبر(ص) تصور کرد. هرچند که زمین‌فدک بسیار اهمیت داشته است و ما جرای فدک، به‌منزله درخواست مساحتی از زمین به‌عنوان ذخیره اقتصادی یک خانواده است، ولی آن را نزاع مادی برسرزمینی معین به اسم «فدک» یا دست یابی به سرزمینی غله‌خیز نباید تلقی کرد. فدک که در بخشی از این خطبه به آن اشاره شده است، رمز

قیامی تاریخی است که از حدود حجاز گذشته است و پایه‌ریز حکومتی جهانی است. بنابراین خطبه حضرت زهرا(س) زوایای بسیاری در خود دارد. در این خطبه، نخست حضرت به حمد و سپاس الهی پرداخته و نعمت‌های فراوان خدای تعالی را یادآوری کرده‌اند و خود را غرق در نعمت‌های الهی دیده‌اند. همان‌گونه که خداوند در آیه شریفه، بدان امر فرموده است: «وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ؛ پس یادآوری نعمت‌ها، موجب نفع مؤمنان خواهد بود.» (ذاریات / ۵۵).

در قسمت بعدی خطبه، آن بانوی بزرگ اسلام از انصار گلاهی می‌کند که «بیشینیان شما انصار، جان‌فشان‌ی‌ها کردند اما شما به‌خاطر اینکه دچار شرک شده‌اید و ایمان منزلت‌لی پیدا کرده‌اید و همچنین به‌تن‌آسایی روی آور شده و از حق دوری گزیده‌اید تا خود را از تنگناهای معیشت برهانید و گشایش در کارهایتان ایجاد کنید.» در راه حق قیام نکردید». این رفتارهای انصار، موجب ناامیدی حضرت زهرا(س) از تأثیرپذیری آنان شده است. سپس در ادامه، فرزندان اوس و خزرج را که جزو مهاجران و انصار بودند، مخاطب قرار داده، ابتدا به تمجید و تعریف از آنان می‌پردازد و در پایان تمجیدهای فرمایند: «شما بودید که امر دین را به فرمان رسول خدا(ص) اطاعت کردید و آن را به انتظام درآوردید» و در پایان به گله‌مندی و توبیخ آنان پرداخته، می‌فرمایند: «اکنون پس از این مقدمات (تعریف و تمجیدها) چگونه پس از آنکه حالت و موقعیت برایتان بیان شد و روشنی مطلب گفته شد، باز هم متحیر و حیرانید؟ و چگونه اموری را که روشن است و آشکار، مخفی می‌کنید؟ یا حداقل تظاهرمی‌کنید که برایتان روشن نیست؟ و چگونه پس از آنکه به اسلام روی آوردید، به قهقرا برمی‌گردید؟ یا مخالفت کردنتان با رسول خدا(ص)، در مورد عترت و خاندانش، به خدا مشرک می‌شوید؟»

و بعد می‌فرمایند: «می‌دانم که شما مردم به‌سوی راحتی و زندگی آسوده و وسیع روی کرده‌اید» و بعد با عباراتی چون «وَالْعَدُوِّ اسْتَشْعَرَتْهَا قُلُوبُكُمْ» ادامه می‌دهند: «من از شما انتظار وفاداری ندارم؛ زیرا غدر و بی‌وفایی به قلب‌های شما چسبیده

و در آن منزل کرده است.» «وَلِكَيْتَها قَيْضَةُ النَّفْسِ». در زبان عربی، این تعبیری است که هنگامی که در وجود انسان دردی درونی باشد و طرف آن پر شود، سرریزی می‌شود. دل انسان، آن‌گاه که حزن و اندوهش فراوان شد و احاطه بر آن یافت، بی‌اختیار درد و رنج خود را بیرون می‌ریزد. چه جملاتی در این خطبه، حضرت زهرا(س) بیان می‌کنند! قلب ایشان سرریز از این درد بی‌وفایی است.

زهرا ی مرضیه(س) با جملاتی، افراد حاضر را خطاب قرار می‌دهند و می‌فرمایند، «خورچین‌هایتان را ببندید و محکم کنید، ولی این (حکومت) شتری است که پشتش زخم است. آری، پاهای این شتر تاول زده و سوراخ است و به مقصد نخواهد رسید.» حضار در پاسخ، ابتدا به فضیلت‌های حضرت فاطمه(س) و رسول خدا(ص) و امیرالمؤمنین(ع) اشاره می‌کنند و به‌اصطلاح سنگ‌تمام می‌گذارند، ولی درعین حال در پایان سخن، دلایلی را مطرح می‌کنند که براساس آن روند کنار گذاشتن اهل بیت(ع) را می‌ستایند و فدک را که مال بخشیده شده رسول خدا(ص) به فاطمه زهرا(س) بود، مصادره کرده و بعد خطاب به حضرت زهرا(س) می‌گویند: «ایا رأی ونظر شما این است که ما در این مسئله با پدران، مخالفت کنیم که فرمود ما جماعت پیامبران اِرت نمی‌گذاریم؟» حضرت در پاسخ می‌فرمایند: «سبحان!...! پیامبر اکرم(ص) از کتاب خدا روی‌گردان نبود و مخالف احکام قرآن، حکمی نمی‌داد. پیوسته او پیرو قرآن بود و در قفا و پشت سوره‌های آن را می‌پیمود. آیا می‌خواهید علاوه بر غدر و مکر، چیزی به ایشان نسبت دهید؟ این کار شما بعد از وفات ایشان، شبیه آن دام‌هایی است که در زمان حیاتشان برای آن حضرت گسترانیدید.»

این سخنان از درون و باطن غمناک دختر رسول خدا(ص) برمی‌خیزد تا فردی او را باری کند و البته فردی پیدا نشد؛ الا اندک افرادی از یاران امیرالمؤمنین(ع) که البته آن‌ها هم کاری از پیش نبردند.

این چند فراز از خطبه حضرت فاطمه(س) را مرور کردیم. مطالعه کامل خطبه را توسطه می‌کنیم؛ خطبه‌ای که بسیاری از قفل‌هایی را که در تاریخ صدر اسلام بعد از وفات شهادت‌گونه رسول خدا(ص) ایجاد شد، می‌گشاید.

بیرس و بدن

حکم مال حرام

در این ستون به‌پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود را به شماره پیامک ۳۰۰۰۷۲۸۹ یا ۲ در میان بگذارید.

● **سؤال:** خانمی که درآمد همسرش از راه نامشروع و حرام است و خودش نیز منبع درآمد مستقلی ندارد، وظیفه‌اش در استفاده از آن مال چیست؟

● **پاسخ اجمالی:**

چنانچه فردی درآمد حرام و حلال دارد و فردی که از اموال او استفاده می‌کند، نمی‌داند آنچه اکنون مورد استفاده اوست از حلال است یا از حرام، استفاده او از آن مال مشکلی ندارد، ولی اگر فردی همه درآمدش حرام باشد، استفاده از آن مال دو صورت دارد:

الف) اگر به‌عنوان نمونه، سرپرست خانواده مواد غذایی را دزدیده، به خانه بیاورد، استفاده از آن برای خودش و دیگر اعضای خانواده حرام خواهد بود، مگر آنکه نیاز به حد اضطراب برسد که در آن هنگام نیز باید به حداقل‌ها بسنده کرد.

ب) سرپرست خانواده، اموالی را از راه حرام به‌دست آورده و با آن وسایلی را خریده و به خانه آورده است که در این موارد، از آنجا که فروشنده آن وسایل، رضایت به معامله داشته، استفاده از آن وسایل برای اعضای خانواده نامشروع نبوده است، اما این نافی مسئولیت سرپرست خانواده در برگرداندن اموال به صاحبانش نیست.

● **آیت...**العظمی سبستانی:

حرام بودن مال، موجب حرام بودن آنچه می‌خرد، نیست.

● **آیت...**العظمی شیرینزنجانی:

در صورتی‌که اطمینان ندارید از عین مال حرام است، تصرف و استفاده اشکال ندارد.

● **آیت...**العظمی صافی‌گلپایگان:

چنانچه بدانید عین مال حرام است، استفاده از آن جایز نیست.

● **آیت...**العظمی مکارم‌شیرازی:

مادامی‌که درآمدی ندارید، مجاز هستیید به مقدار نیاز از آن استفاده کنید.

● **آیت...**العظمی نوری‌همدانی:

در صورتی‌که بدانید مال مذکور به‌عینه حرام است، تصرف در آن جایز نیست.

در گفت‌وگو با کارشناس مذهبی درباره حفظ محیط زیست مطرح شد

طبیعت حق فراموش شده

آمنه مستقیم^(۱) و قتی از وظایف و

تکالیف دینی صحبت می‌شود.

معمولا ذهنمان سمت نماز و

روزه و قرآن خواندن می‌رود.

در حالی که این وظایف

دامنه‌ای گسترده دارد و فقط به

حقوق الهی محدود نمی‌شود

و خدایی که نماز را به‌عنوان راه

صحبت با خود طراحی کرده.

طبیعت و محیط‌زیست را هم آیه

و نشانه خود معرفی و بر حفظ

آن تأکید کرده است. از این‌رو در

آموزه‌های دینی، قوانینی برای ارتباط

با محیط‌زیست بیان شده است که در

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین

ابراهیم بهاری، کارشناس مذهبی، بخشی

از آن‌ها را مرور کرده‌ایم. از آنچه در ابعاد

مختلف فقهی و روایی و در سیره اهل بیت^(ع)

به دست ما رسیده است، می‌توان دریافت که

این آموزه‌ها، به همه مسائل زندگی انسان توجه

کرده‌اند و نکات مهمی در همه امور از آن‌ها وجود

دارد؛ شاید سؤال شود که آیا در روایات و آموزه‌های

دینی، درباره گل و گیاه و فضای سبز و کشاورزی و

درخت و مسائل مربوط به محیط‌زیست و زندگی

و حقوقی که محیط بر گردن انسان دارد، نیز

مطالبی وجود دارد یا خیر؟

حجت‌الاسلام والمسلمین بهاری:

مسئول بودن یعنی همان‌طور که هریک

از ما در ادای حقوق دینی مثل نماز و روزه

شخصا وظیفه داریم و نمی‌شود آن را به

گرد دیگری بیندازیم، در رفتار با طبیعت

هم هریک از ما شخصا وظیفه داریم

۷۲ هزار روایت درباره محیط‌زیست

در پاسخ باید بگوییم بیش از ۷۲ هزار روایت درباره گل و گیاه و درخت و کشاورزی و امثال آن در دست‌است که ۷ هزار از این احادیث، درباره حقوقی‌است که انسان در مقابل محیط‌زیست برعهده دارد. شخصی از پیامبر(ص) پرسید: «یا رسول!...! اگر به اندازه‌ای فرصت داشته باشید که دو رکعت نماز بخوانید یا یک درخت بکارید و از دنیا بریوید، چه می‌کنید؟» حضرت رسول(ص) فرمودند: «قطعا درخت می‌کارم».

امام سجاد^(ع) در رساله حقوق خود، حقوق مختلف را به چهار قسمت حق ا...، حق الناس، حق النفس و حق المحيط تقسیم کرده‌اند و این یعنی محیط‌زیست و زندگی نیز بر گردن ما حقی دارند و اگر رفتار انسانی سبب تضییع حق آن‌ها شود، روز قیامت پاسخگو و مسئول است؛ اینکه به دلیل صنعتی شدن زندگی بشر، برخی حقوق طبیعت زیر پا گذاشته می‌شود. بدان معنا نیست که مسئولیت ما رفع شده است. اینکه در همه مشکلات، انگشت اتهام را به سمت نهادها و مسئولان بگیریم، درست نیست. برپایه آموزه‌های دینی، همه ما مسئول هستیم. امیرالمؤمنین^(ع) می‌فرمایند: همه شمارعیت و همه مسئول هستیم؛ یعنی از شما سؤال می‌شود. این مسئول بودن یعنی همان‌طور که هریک از ما در ادای حقوق دینی مثل نماز و روزه شخصا وظیفه داریم و نمی‌شود آن را به گردن دیگری بیندازیم، در رفتار با طبیعت هم هریک از ما شخصا وظیفه داریم، مثل اینکه در مصرف آب اسراف نکنیم. به فضای سبز به‌ویژه درختان صدمه نزنیم. اگر برای تفریح و سفر به دامان طبیعت می‌رویم، آن را آلوده یا تخریب نکنیم و حالا که رشد فناوری به کمک ما آمده است، مراقب استفاده از کاغذ باشیم و تا جای ممکن از مصرف آن بپرهیزیم و یادمان باشد که کاغذ، زیاله نیست و این‌طور نباشد که بگوییم این‌ها وظایف مسئولان است و به ما ربطی ندارد، بلکه همه ما موظفیم.

۳ عامل طبیعی مؤثر در حیات انسان

امام صادق^(ع) می‌فرمایند: «زندگی جز به‌سبب چیز خوش نمی‌شود؛ هوای پاک، آب فراوان و گوارا و زمین نرم و سست (آماده زراعت)» (تحف العقول، ص ۳۲۰). از این قسم روایات فراوان است؛ این یعنی این سه، موجب حیات انسان هستند که اگر نباشند، حیات او به خطر می‌افتد. به تعبیر دیگر، امام صادق^(ع) حیات و بقای بشر را مبتنی بر این سه امر می‌دانند.

رئیس مکتب تشیع همچنین می‌فرمایند: «هرگز درختان را قطع نکنید که خداوند، عذاب شدیدی را بر شما فرود می‌آورد». شاید زمان بیان این سخن، مردم معنای بلای الهی را به‌درستی درک نمی‌کردند اما امروز ما که می‌دانیم درختان چه تأثیری بر پالایش هوا، بازدارندگی از سیلاب و سرسری و نشاط محیط می‌گذارند، خوب درک می‌کنیم که قطع آن‌ها برای تولید کاغذ یا دیگر امور، چه مشکلاتی را برای ما به‌وجود می‌آورد؛ مثل آلودگی هوا که این روزها مور خیلی از سازمان‌ها به‌ویژه آموزش و پرورش را دچار مشکل کرده است.

حفظ محیط‌زیست با مسئولیت‌پذیری

انسان به‌عنوان خلیفه...، در برابر نعمت‌های الهی مسئول است. امروز شاهدیم همین‌ها که بدون آن تألیه‌ای نمی‌توان زندگی کرد، با رفتارهای اشتباه ما به‌شدت آلوده شده است؛ البته برخی مسائل اجتماعی، جهانی است و فقط مربوط به ایران نمی‌شود و از مرزهای ملی فراتر می‌رود؛ مثل تولید گاز‌های گلخانه‌ای، چند روز قبل، ناسا تصویری از شبه‌قاره هند را نمایش می‌داد که گویی حبابی از دودو غبار، آن را پوشانده بود.

وقتی نمی‌خواهیم از آلودگی هوا صدمه ببینیم، باید همه به‌نوبه خود به وظایفمان عمل کنیم؛ برای مثال در موضوع آلودگی هوا، یک مسئول می‌تواند با یک تصمیم و ابلاغ صحیح، به کاهش و رفع آن کمک کند و یک شهروند با استفاده نکردن از وسیله نقلیه شخصی، ما در عرصه حفظ محیط‌زیست و کاهش مشکلات آن، نیازمند مسئولیت‌پذیری فرد فرد انسان‌ها هستیم، نه مسئولیت‌گریزی و انتظار داشتن از دیگران.

نزول بلا با قطع درخت

در روایتی از امام صادق^(ع) توصیه شده است که آب

را آلوده نکنید و همچنین حضرت، قطع درختان میوه

را سبب نزول عذاب الهی بیان کرده‌اند. از ایشان در

روایت دیگری آمده است: «کمترین اندازه اسراف، عبارت

است از دور ریختن آب باقی‌مانده در ظرف، یخشیدن لباسی

که برای پوشش، مورد نیاز است و به دور انداختن هسته میوه... حالا ما

چه می‌کنیم؟ چقدر در حفظ آب مراقبیم؟ آیا عادت داریم آب حاصل از

شست‌وشوی سبزی را پای درختان و گیاهان بریزیم تا اسراف نشود؟ چقدر

مراقب هستیم که آب هدر نرود؟

روایات را امروزی، تفسیر و تبیین کنیم

باید روایات را به‌روز ترجمه و تبیین کرد. بی‌شک در زمان اهل بیت^(ع)، فناوری‌ها و رشد

صنعت، مثل آنچه امروز در حال وقوع است، نبوده است، اما این بدان معنا نیست که

معصومان^(ع) آینده‌نگری نمی‌کردند؛ چنان‌که با روزآمدسازی آموزه‌های روایی، می‌بینیم

که رعایت حق محیط‌زیست، اصلی اساسی است و نباید به‌بهانه رشد و توسعه شهری

و صنعت، به محیط‌زیست آسیب‌های جبران‌ناپذیر وارد کنیم.

گرفتاری محیط‌زیست، از ترک واجبات ماست

خیلی از مشکلات امروز محیط‌زیست مثل آلودگی هوا، کاهش بارش و کم شدن ذخایر آبی، افزایش دمای هوا و امثال آن، ناشی از ترک فعل‌ها و ترک حقوقی‌است که بر گردن داریم و بر اثر همین ترک فعل‌ها، دچار مشکل می‌شویم. در حالی‌که در شرع مقدس باید حق را رعایت کرد، حتی اگر حق مورچه‌ای باشد. نقل است سلیمان نبی^(ع) که به اذن خدا امکان تکلم با حیوانات را داشت، وقتی در میانه کویر متوجه وحشت مورچه‌ها شد، به لشکر خود دستور داد توقف کنند تا مبادا حق آن‌ها ضایع شود. قرآن کریم، بایان این قصه‌های خواهد رعایت کردن حقوق دیگران اعم از انسان‌ها و طبیعت را به ما آموزش دهد.

از مجموع ۸۵ میلیون جمعیت، ما تک‌به‌تک مسئول هستیم و باید حقوق محیط‌زیست را رعایت کنیم و تا جایی هم که می‌شود، از مسئولان بیرسیم و درعین این سؤال، باید اهل

رعایت هم باشیم؛ وگرنه به فرموده قرآن کریم، در دنیا و آخرت مؤاخذه می‌شویم.

انسانی که خدا او را خلیفه خود در زمین برگزیده است، باید حواشش به طبیعت و محیط‌زیستش هم باشد؛ برای مثال در مسئله آلودگی هوا، باید خود اهل زمین هوا را تمیز و تصفیه کنند، وگرنه آلودگی‌های تولید شده که اجازه خروج از لایه ازن را ندارند، حیات ما را به خطر می‌اندازند. پس باید خودمان مراقب هوا باشیم؛ هرچند مسئولان هم در این باره وظیفه دارند؛ البته مشکل ما فقط آلودگی هوای زمستان نیست، بلکه در تابستان هم با پدیده گردوغبار مواجهیم. زمستان ضعیف، تابستان پرلر را به دنبال دارد؛ اینکه در پاییز و زمستان، یرف و باران نداریم، در تابستان با بی‌آبی مواجه می‌شویم و همین بی‌آبی به از بین رفتن مراتع و دام و طیور، می‌انجامد و حتی آب نوشیدنی کم می‌شود.

همه، مسئول هستیم

زندگی صنعتی، بلای بزرگی بر سر ما آورده است. بخاری روشن است و پنجره را با می‌گذاریم. استفاده مخفیانه از مازوت و آلوده کردن هوا... در کنار هم پازل بسیار پیچیده‌ای است. هوا و آب و خاک به اندازه کرد زمین گسترده است و همه اعم از مردم و دولت‌ها باید مسئولیت خود را انجام دهند؛ وگرنه همه آسیب می‌بینند، مثل اینکه در راندگی برای حفظ جان و مالمان، اهل رعایت هستیم و نمی‌گوییم صرفا راهنمایی‌وراندگی و دیگران باید رعایت کنند. این همان معنای کلام امیرالمؤمنین^(ع) است که فرمودند: «همه شمارعیت هستیم و همه سؤال می‌شوید».

درباره محیط‌زیست، امر به معروف کنیم

خوب است دولت را رها کنیم؛ شاید دولت در این بار مسئولیتی توان نداشته باشد. مردم دلایل آلودگی را می‌بینند و می‌شناسند؛ مثل خودروهایی که باعث آلودگی می‌شوند یا مازوت‌هایی که سوزانده می‌شود. خوب است خود ما وارد فضای تذکر و پیگیری برای رفع مشکل آلودگی هوا شویم. بار مسئولیت، بسیار سنگین است و شرع مقدس همان‌طور که درباره مسائل مختلف امر به‌معروف و نهی‌ازمنکر را واجب کرده است، بر حفظ و نگهداری محیط‌زیست هم تأکید می‌کند و با ورود و احساس مسئولیت مردم، دولت‌ها هم منضبط‌تر و پاسخگوتر می‌شوند. حفظ جان انسان از همه مسائل مهم‌تر است، حتی شکستن نماز و تقیه برای حفظ جان، جایز است. پس چرا از طبیعت که بستر بقا و ادامه حیات ماست، حفاظت نکنیم؟ به‌ویژه که دین و آموزه‌هایش، در این باره دست ما را باز و پرگذاشته است تا بدانیم با هریک از عناصر محیط طبیعی، چطور برخورد کنیم تا بهره‌ای را که باید، از آن‌ها ببریم و درعین حال از تخریب و صدمه‌شان جلوگیری کنیم.

سنگ‌نوشته به‌جای‌مانده از شاه افشار در کوه‌های کلات، در آستانه ۳۰۰سالگی به ثبت رسید

نادر و کتیبه مهجورش!

سیده‌نعمیه زینبی،کتیبه نادری کلات در فهرست آثار ملی ایران ثبت شد». این خبر که در ۱۳آذر۱۴۰۲ منتشر شد، در نگاه نخست نمی‌تواند شگفتی خاصی داشته باشد که بخواهیم دوباره آن را موضوع گزارش کنیم. اما این ثبت که خبرش هفته گذشته منتشر شد، از یک نگاه دیگر می‌تواند عجیب به‌نظر برسد. آنچه پس از این اطلاع‌رسانی ذهن هر خواننده علاقه‌مند به تاریخ را درگیر می‌کند، این است که در بهتی باورنکردنی از خودش بپرسد: «مگر کتیبه نادری ثبت نبود؟» و نقطه اوج این داستان همین است؛ یک کتیبه تاریخی که از سال ۱۱۵۵هجری قمری تا امروز به حیات خودش ادامه داده است. تاکنون به فهرست آثار ملی ایران افزوده نشده بود. در این گزارش تلاش کرده‌ایم ابتدا با روایت تاریخ کتیبه نادری، اهمیت آن را به رخ بکشیم و سپس به سراغ مسئولان میراث‌فرهنگی برویم تا از آن‌ها درباره ثبت این اثر بپرسیم.

کتیبه نادری چیست؟

در زمان حضور نادر، شهر کلات یک موقعیت راهبردی داشت که می‌شد هم در آن خوب جنگید و هم خوب دفاع کرد. کوه‌های بلند، دورتادور این شهر را گرفته و فقط دو راه برای ورود به آن باقی گذاشته بود. هرکه می‌خواست کلات را تصاحب کند، باید از دروازه‌های آن می‌گذشت و این کار به همین سادگی میسر نبود. دریند اغوان شاه یکی از همین تنگه‌ها بود که می‌گویند در گذشته‌های دور، تنها راه ورود به شهر کلات بود؛ یک برج دیده‌بانی قدیمی با نام اغوان شاه، ورودوخروج افراد را کنترل می‌کرد تا بیگانه‌ها شهر را تصاحب نکنند. کتیبه نادری که بر سینه کوهی بلند حک شده است، در این تنگه قرار دارد. کتیبه(با ابعاد یک در ۲٫۵ متر) از زمین حدود پانزده متر فاصله دارد و روی آن ۲۴ بیت شعر به زبان ترکی و فارسی با یک خط نستعلیق خوش، حجاری کرده‌اند. شعرها را شاعری به نام «گلبن» سروده که غیر از این نام، چیزی از او باقی نمانده است و جز اینکه از شاعران دربار نادری بوده است، حرف بیشتری نمی‌توان درباره‌اش گفت. زمان نگاشتن کتیبه که در دوران پادشاهی نادر بوده است، نیز دقیق معلوم نیست. احتمال دارد این کتیبه هم‌زمان با آغاز ساخت دیگر بناهای کلات، بر دیواره کوه حک شده باشد. در منابع تاریخی نوشته‌اند که نادر هنگام برگشت از سفر هندوستان در سال ۱۱۵۲هجری قمری، دستور اجرای چند طرح را در کلات داد و قاسمعلی‌خان جلایر و آقازین‌العابدین معماریاشی و آقامحسن معماریاشی و جمعی دیگر از افراد کارکشته را مأمور این کار کرد. پنج سال بعد نادر به کلات رفت و از بناهایی که دستور ساخت آن را داده بود، بازدید کرد. کتیبه نادری هم در همین فاصله زمانی در دل کوه، زندگی خود را آغاز کرده بود.

کتیبه ای که ناتمام ماند

آن که نیت نادر برای درج کتیبه را اجرا کرده است، باید سینه پرچین‌وشکن کوه را صاف می‌کرده و صیقل می‌داده است تا جایی برای نوشتن اسرار پادشاهی بر آن آماده کند. خدا می‌داند آن زمان چه ابزاری در دست و چه همتی در دل داشته که توانسته است چنین هنری را بر دل کوه اجرا کند اما متأسفانه نتوانسته است آن را به پایان برساند. ماجرا از این قرار است که با به انتها رسیدن زندگی نادر، عمر تلاش برای ساخت کتیبه و دیگر آثار برجای‌مانده در کلات هم به آخر می‌رسد و هر سازه‌ای که در دست ساخت است، مانند نقش‌های کاخ خورشید، نیمه‌تمام می‌ماند. محققان تلاش زیادی کردند که با مقایسه این کتیبه با دیگر نمونه‌های مشابه، اطلاعات بیشتری درباره آن به‌دست بیاورند اما به این نتیجه رسیدند که این سنگ‌نوشته منحصربه‌فرد است و نمی‌توان آن را با کتیبه‌هایی که نادر برای آرامگاه خودش ساخته است یا کتیبه‌های او در حرم مطهر امام‌رضا^(ع) و حرم امام‌علی^(ع) قیاس کرد. این کتیبه نیمه‌تمام با آوردن نام شاعر در آخرین بیت، رها شده است. معمولاً زمانی که شاعر تخلص خودش را درمیان ابیات می‌گنجاند، به معنای پایان سروده‌اش است و می‌توان از آن نتیجه گرفت که کار کتیبه رو به پایان بوده و فقط قرار بوده است نام سازندگان و تاریخ آن ذکر شود که مرگ نادر، آن‌ها را ناکام گذاشته است.

چرا این کتیبه در کلات، حک شده است؟

برپایه شواهد به‌جامانده از آن زمان، نادر قصد داشته است تمام دارایی و تشکیلات شخصی خود را در کلات مستقر کند. کلات برای نادر یک شهر خاص بود و او مدت زیادی از زندگی‌اش را پیش از آنکه تاج شاهی بر سر بگذارد، در این شهر گذرانده بود. کلات برای او تبدیل به وطنی شده بود که نمی‌توانست علاقه‌اش را به آن و آبادانی‌اش پنهان کند. ازسوی دیگر این شهر میان کوه‌ها پنهان شده بود و برای مردان جنگاوری مانند او که می‌خواستند از دست دشمنان دور بمانند، پناهگاهی امن بود. در تاریخ نوشته‌اند که تیمور با هفده بار حمله نتوانست این دژ را فتح کند و آرزویش را با خود به گور برد. ازسوی دیگر کلات هنوز هم برای بلاد اطرافش، نقش یک تفرج‌گاه خوش‌آب‌وهوا را بازی می‌کند. هیچ بعید نیست که طبیعت بکر و هوای خوش این شهر، انگیزه دیگری برای نادرشاه بوده‌است تا آن را برای محل زندگی خود انتخاب کند. او پس از هرسفر، سری به کلات می‌زد و بارها اعلام کرده بود تصمیم بازگشت به این قلعه را دارد. همین رفت‌وآمدها بود که باعث شد نام نادر بر روی آن بماند و این شهر با نام «کلات نادری» شهرت پیدا کند. شاه افشار برای خودش در کلات آرامگاهی بکر پیدا کرد تا نشان بدهد که می‌خواهد ساکن آنجا شود. بدین ترتیب غنائیم و ثروت نادر به کلات سرازیر شد تا وقتی پایه‌های سلطنتش متزلزل شد، در حصار آن آرام بگیرد.او چند شب پیش از مرگش، مضطرب است، معیرالممالک از او دلیل این نگرانی را می‌پرسد و نادر می‌گوید: «اگر تا دوسه روز خود را به قلعه کلات برسانم که در این بین امری واقع نشود، این همه کدورات به فرح و سرور، بدل خواهد شد». با همه آنچه گفته شد، هیچ بعید نیست که نادر می‌خواسته است پس از پایان عمارت‌هایی که ساخته است، به کلات بیاید و عمر مانده را در این شهر بگذراند و در همین شهر هم دفن شود. کتیبه هم انگار منشور دولت او بود که بروردی شهر قرار گرفته بود تا در معرض دید رهگذران باشد. اما آنچه در سر نادر بود، با واقعیت مطابق نیفتاد و کتیبه هم هیچ‌وقت پایان خودش را ندید.

انگیزه نادر از نوشتن این کتیبه چه بود؟

آنچه در دل یکی پنهان است، فقط خدا می‌داند و بس. اگر بخواهیم انگیزه قطعی نادر را از ساخت این کتیبه بدانیم، فقط باید از خود او بپرسیم که چه در سر داشته است. اما از آنجا که این امر غیرممکن است، مجبوریم به آنچه شاه افشار برجای گذاشته است، استناد کنیم. نادر که برای خودش مرتبه و جایگاهی قائل بوده، بدش نمی‌آمده است که به روش پادشاهان بزرگی مانند کوروش و اسکندر و چنگیز و تیمور باشد و خود را ماندگار کند. آن‌ها نیز با نوشتن فتح‌نامه و حک کتیبه‌ها، می‌خواستند جاودانگی را در دل سنگ برای خود به ارمغان بیاورند و چنین کردند. مضامین کتیبه گفته‌شده، دقیق و حساب‌شده است و انگار نادر می‌خواسته است به پرستگری اذهان آیندگان درباره خودش، باورهایش و رؤیاهایش پاسخ بدهد. نادر می‌خواهد خودش را به خاندان تیمور منتسب کند تا ننگ نداشتن اعتبار خانوادگی برای سلطنت را از خود دور کند. ازسوی دیگر اخلاق بیامیزی و دم مسیحایی و چهره‌ای به زیبایی یوسف^(ع) برای خودش متصور بوده که خودش گمان می‌کرده با علم حضرت علی^(ع) و بخشش حاتم طائی و حکمت لقمان، همراه شده است. از آنجا که این کتیبه را گلبن به دستور نادر نوشته است، نباید توقع داشت که چیزی غیر از این باشد؛ البته اگر نادر چندسالی را کمتر زندگی می‌کرد، شاید خاطره خوبی از خودش در ذهن تاریخی ایرانی‌ها ثبت می‌کرد و اکنون محتوای این کتیبه تاریخی به واقعیت نزدیک‌تر بود. اما اکنون این کتیبه ارزشمند تاریخی، بیشتر به باورهای غیرواقعی حاکم افشار درباره خودش اشاره می‌کند و از آن می‌توان انگیزه‌هایی مانند جاودان کردن نام، بیان خدماتش، نشان دادن کفایت و لیاقتش و نمایاندن خط‌مشی سیاسی و دینی او را برداشت کرد.

متن کتیبه نادر

کتیبه نادری سنگ‌نوشته‌ای به زبان ترکی است که در مدخل دریند ارغون شاه کلات و در ملک پدری نادرشاه افشار قرار گرفته است و علاوه‌بر متن، شامل ۲۴بیت شعر نیز هست. اشعار این کتیبه که در سال ۱۱۵۵ تا ۱۱۵۷قمری (۱۱۲۰ تا ۱۱۲۲ خورشیدی) بر روی صخره‌ای بزرگ با ارتفاع پانزده متر از سطح رودخانه نصب شده، متعلق به «گلبن‌افشار» از شاعران دربار نادر است که درباره او اطلاعات زیادی در دست نیست. این اشعار که در ستایش نادر بوده ابتدا با حمد خدا شروع می‌شود و همچون دیگر آثار نادر با مرگ او ناتمام می‌ماند. حکاک این کتیبه کم‌نظیر نیز ناشناخته است.

پرونده‌های تاریخی کلات در حال ثبت است

محمود طغرایبی نخستین فردی است که به‌سراغش می‌رویم. او مسئول ثبت آثار تاریخی و میراث ناملموس اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خراسان‌رضوی است و بهتر از هر فرد دیگری، می‌تواند ما را از جزئیات این خبر آگاه کند. سؤال نخست و اصلی ما از طغرایبی، درباره دلیل به تأخیر افتادن ثبت این اثر مهم است. او در پاسخ، به تعداد زیاد آثار تاریخی خراسان اشاره می‌کند و می‌گوید: به‌مرور آثار تاریخی را در نوبت قرار می‌دهیم و آن‌ها را ثبت می‌کنیم.

این پاسخ اگر چه ما را قانع نمی‌کند، امید حفاظت از آثار ثبت‌نشده خراسان را در دلمان روشن نگه می‌دارد. مسئول ثبت آثار تاریخی خراسان رضوی درباره روند ثبت این اثر نیز توضیح می‌دهد: شناسایی، مستندسازی و حفاظت این کتیبه از گذشته آغاز شده است و فرایند تهیه پرونده ثبتی آن از سال ۱۳۹۹ با تکمیل مستندسازی و گزارش حفاظتی آن به پایان رسید. طغرایبی درباره آثار ثبت‌نشده تاریخی مشابه نیز توضیح می‌دهد: در محدوده کلات نادری، آثار تاریخی بی‌شماری همچون منظر فرهنگی تاریخی کلات را داریم که بیش از ۱۲۰ برج و دیواره سنگی، چندین آسباد و همچنین چندین آب‌انبار را شامل می‌شود و در شرف ثبت ملی است که مقدمه‌ای برای ثبت جهانی این آثار است. بقایای یادگان نظامی و همان عمارت نادری در پهنه روستای خشت و چندین محوطه تاریخی دیگر، جزو آثار ثبت‌شدنی هستند که پس از بررسی تکمیلی، موضوع ثبت نهایی‌شان در استان، مطرح و قرار شده است سایر آثار تاریخی ارزشمند این منطقه نیز ثبت و حفاظت شوند. وی در پایان می‌افزاید: منطقه تاریخی و اسطوره‌ای کلات نادری، از نظر ظرفیت‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگ اقوام، بی‌ظنیر است و نیاز است باتوجه به زیرساخت‌های لازم، زمینه رونق گردشگری در شاخه‌های گوناگون آن فراهم شود.

تصویری از ورودی شهر کلات

تصویری از کتیبه نادری- دهه ۴۰ قرن ۱۴ خورشیدی

می‌کند. طبق آیین نامه، مجلس موظف می‌شود هرسال یک جلسه رسمی برگزار کند که باید در آن جلسه، درباره موضوعات مهم مربوط به حوزه کاری و صلاحیت خود بحث کند. مجلس اول خبرگان علاوه بر تشکیل هشت جلسه سالانه، باتوجه‌به شرایط جامعه، سه جلسه فوق‌العاده نیز برگزار می‌کند. مهم‌ترین و آخرین جلسه فوق‌العاده این مجلس، پس از رحلت امام خمینی^(ع) و برای انتخاب جانشین ایشان برگزار می‌شود که طی آن، حضرت آیت‌ا... خانم‌های برای رهبری انقلاب، انتخاب‌و به مردم معرفی می‌شود. این مجلس پس از این انتخاب واگذاری تعیین صلاحیت نامزدهای انتخابات خودش به شورای نگهبان، در سال۱۳۶۹ به کار خود پایان می‌دهد.

شناسایی، انتخاب و نظارت بر عملکرد رهبری، نظارت بر بقا و استمرار شرایط رهبر و قانون‌گذاری

اعضای آن منتخبان مستقیم مردم، از بین کاندیداهای عالم به دین

و فقهای متخصص در مسائل فقهی و شرعی

انتخاب می‌شوند. برخلاف انتخابات مجلس شورای اسلامی، انتخابات خبرگان به‌صورت

استانی برگزار می‌شود و هر فرد، نماینده یک

استان است.

نخستین انتخابات مجلس خبرگان، ۳۶‌ماه

پس از همه‌پرسی قانون اساسی برگزار می‌شود.

زمان رای‌گیری هم‌زمان با انتخابات میان‌دوره‌ای

مجلس ۹و۱۳۶۱۲۱است. با انتخاب نمایندگان

منتخب مردم، نخستین مجلس خبرگان در

تیر۲۳۱۳۶۲‌کار خود را به‌صورت رسمی آغاز

مشهدیات

گفتارهایی در باب تاریخ و فرهنگ شهر بهشت

مشهد به روایت «فردوس‌التواریخ» (بخش چهاردهم)

مرضیه تیرابی| در ادامه بحث و بررسی سندرجات کتاب «فردوس‌التواریخ»، به موضوع روایت نام‌گذاری گورستان قتلگاه رسیدیم و گزارش فاضل بسطامی را بررسی کردیم و حاشیه‌ای مختصر بر نوشته‌های وی نگاشتیم. امروز در ادامه سخن، به گزارش جالب «فردوس‌التواریخ» درباره تاریخ زیارت می‌پردازیم. تاریخ زیارت البته وجه مختلف و گوناگونی دارد و آنچه فاضل بسطامی نقل می‌کند، مربوط به جمعیت زائران در ادوار گوناگون تاریخی است. موضوعی که در بسیاری ازمتون، کمتر به آن توجه‌شده‌است. اگر یادتان باشد، ضمن بررسی یادداشت‌های «خانیکوف» درستون مشهدیات، به موضوع تعداد زائران، اشاره و درباره آمار ارائه‌شده ازسوی خانیکوف، مفصل صحبت کردیم. آمار زائران حرم رضوی در دوره‌های مختلف تاریخی، ارتباط مستقیمی با قدرت امرای حاکم بر ایران شرقی داشته‌است؛ به این ترتیب که هر زمان، وضع امنیت مطلوب بود، شمار زائران حرم رضوی نیز افزایش می‌یافت. فاضل بسطامی در کتاب خود، ابتدا گزارش «سیدمرتضی» را بررسی می‌کند که شیخ طبرسی در «احتجاج» به آن اشاره کرده‌است؛ «جماعت بسیاری که نمی‌توانم آن‌ها را احصا(شمارش) نمایم [به زیارت حرم رضوی می‌روند]، به من خبر دادند که اهل نیشابور و اطراف و نواحی آن شهر به زیارت حضرت علی‌بن موسی‌الرضا^(ع) مشرف می‌شوند با مال‌های بسیار و تهیه و اسباب که در آن سفر خیر، اثر صرف می‌نمایند با آنکه ایشان انحراف از آن مذهب دارند؛ یعنی شیعه اثنی‌عشری نیستند». آن‌گاه فاضل بسطامی بر صحبت‌های سیدمرتضی می‌افزاید: «جناب سیدمرتضی از آمدن اهل نیشابور به زیارت آن حضرت تعجب می‌فرماید. حال از برکات سلاطین صفویه و قاجاریه -انارا... برهانم- ملاحظه و مشاهده نمایند که این ارض فیض‌قرین از کثرت ورود زائرین از اقصای بلاد ایران و آذربایجان و توران و هندوستان و جمیع بلاد شیعیان و دوستان به مقتضای حدیث فَوْجُ یَنْزِلُ و فَوْجُ یَضَعُ که در حق ملائکه زائرین آن سرور وارد شده، در مقام ظاهر نیز از کثرت ورود زائرین و واردین در آن روضه عرش‌قرین جا و مکان بر ساکنین آن محفل هدایت‌قرین تنگ شده».

- حاشیه‌ای اجمالی بر گزارش فاضل بسطامی

رونق زیارت حرم مطهر، چنان‌که قبلاً هم گفتیم، از زمان شهادت امام‌رضا^(ع) برقرار بود و اصلاً احداث زیرساخت‌های موردنیاز در اطراف حرم رضوی و شکل‌گیری تدریجی مشهدالرضا به همین دلیل رقم خورد. گزارش ابن بطوطه که در اواخر قرن هشتم به مشهد سفر کرده بود، خبر از ساخت بناهای عالی و کثرت زائران حرم رضوی می‌دهد و نیز، ساخت وسازه‌ای گسترده عصر تیموری، به‌ویژه آثار مربوط به دوره شاه‌رخ و بالاخص، مسجد جامع و بزرگ گوه‌رشد، نشان می‌دهد که جمعیت زائران، بسیار زیاد و حضور جمع کثیran‌ها در مشهد، مداوم و پیاپی بوده‌است. نکته جالب توجه این‌است که زائران حرم رضوی، چه در آن روزگار، چه در روزگار فاضل بسطامی و چه در روزگار ما، فقط شامل پیروان مذهب شیعه اثنی‌عشری نبوده‌اند. بسیاری از بناهای حرم رضوی، آن قسمت‌هایی که پیش از دوره صفویه بنا شده‌است، حاصل ارادت گروهی از پیروان مذاهب مختلف اهل سنت به اهل بیت عصمت و طهارت^(ع) است و به دست امراو سلاطین غیرشیعه بنا شده‌است. به همین ترتیب، زائران و حتی مجاوران هم، از مذاهب گوناگون اسلام بوده‌اند و این می‌رساند که وجود مقدس ثامن‌الحجج^(ع)، چه در گذشته و چه در روزگار ما، می‌تواند محوری استوار برای تقویت تقرب بین مذاهب اسلامی باشد.

ادامه دارد....

خبر سوخته

درخواست کسبه تیمچه برای معافی از مالیات

زینبی‌اپس از آنکه شهرداری مشهد در سال ۱۲۸۶تأسیس شد، اداره شهری به این نهاد سپرده شد. مشهد پس از تبریز و تهران صاحب بلدی‌ه شد تا اوضاع اقدس در ارض اقدس هم رو به بهبود برود؛ شهری که به برکت وجود امام‌رضا^(ع) هر روز بر زائران و مجاورانش افزوده می‌شد و جای خالی نبود خدمات و امکانات شهری، هر روز بیشتر در آن دیده می‌شد. ازسوی دیگر، سازمانی که اداره امور شهر را برعهده گرفته بود، نیاز به درآمد داشت و دریافت عوارض شهرداری درازای خدمات‌دهی، از همان سال‌های ابتدایی تأسیس آن، یکی از پیشنهادهایی بود که مطرح شد؛ البته دریافت عوارض برای خیلی از مشاغل و اماکن، خوشایند نبود و بسیاری از آن‌ها تلاش می‌کردند از زیر بار پرداخت آن شانه خالی کنند. اگر به اسنادی که از بلدی‌ه مشهد برای ما به یادگار مانده‌است نگاهی بیندازیم، ردپای این نوع درخواست‌ها را می‌بینیم که خواندنش خالی از لطف نیست و در بسیاری از مواقع، نکات زیادی از تاریخ گذشته این شهر را برای ما بازگو می‌کند. در یکی از این نامه‌ها که در ۱۳‌بهمن سال ۱۳۱۰ به اداره بلدی‌ه مشهد مقدس نوشته شده، کسبه تیمچه شیخ‌پهلایی کلات ۲۵‌حجره داشته‌است. از مسئولان شهری، درخواست معافیت از پرداخت عوارض را کرده‌اند. در نامه کسبه آمده‌است: «ما سال‌هاست در این محل، مشغول کسب‌وکار بوده و می‌باشیم و تابه‌حال به هیچ وجه من‌الوجه از طرف اداره محترم، بد اخلاقی نداشته و حایله از طرف اداره عوارضات بازده ماهه مطالبه می‌نمایند، در صورتی‌که در قانون، تیمچه و کاروان سرا مستثنا شده‌است.»

کاسبان تیمچه، یک نفر را استخدام کرده‌اند تا از محل کسب آن‌ها مراقبت کند و به او لقب تیمچه‌دان داده‌اند. تیمچه‌دان از دکان‌های بازار، مراقبت می‌کند و چهار ساعت از شب که می‌گذرد، در تیمچه را می‌بندد و نگهداری این محل نیز برعهده او گذاشته شده‌است و به همین سبب از کسبه آن، هرماه حقوق یا به قول نگارندگان نامه، شهریه ماهیانه دریافت می‌کند و از همین‌رو فکر می‌کنند که نباید از آن‌ها عوارض جداگانه گرفته شود.

این تیمچه که مسایه مسجد جامع‌است، مجبور است برف‌هایی را که برف‌انداز این مسجد هرساله درون محوطه آن می‌ریزد، هم تمیز کند. آن‌ها این برف‌ها را جمع و از محوطه خارج می‌کنند تا مزاحمتی برای عابران نداشته باشند. بازاربان تیمچه همه این توضیحات را می‌نویسند تا ثابت کنند شهروندان خوبی هستند و زحماتی برای اداره بلدی‌ه ندارند و به همین سبب، نیاز به پرداخت عوارض ندارند. آن‌ها در پایان درخواست می‌نویسند: «از مقام محترم استدعا داریم این قسم تحمیلات و عوارضاتی که سابقه ندارد، از ما کسبه زحمت‌کش سلب فرمایند.»

بلدی‌ه نیز نامه دیگری به انجمن بلدی‌ه مشهد می‌نویسد و درخواست این افراد را برای معاف شدن از عوارض بلدی‌ه، ضمیمه آن می‌کند تا انجمن شهر به درخواست آن‌ها رسیدگی کند. کسب تکلیف شهرداری وقت از انجمن شهر، نیز در نوع خود جالب‌است تا بدانیم آن زمان چه موضوعاتی را به انجمن شهری می‌فرستادند و وقت نمایندگان شهر برای چه تصمیم‌هایی گذاشته می‌شد.

منابع:

مقاله دکتر

رجبعلی

وثوقی‌مطلق با

موضوع کتیبه

نادری وارزش

تاریخی آن.

سند

نوشت

